

AZƏRBAYCAN MÜƏLLİMİ

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin orqanı

Təhsil
millətin
gələcəyidir!
Heydər Əliyev

Vahid Azərbaycan dövləti bundan sonra uğurla, inamla inkişaf edəcəkdir

Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti İlham Əliyevin
sədrliyi ilə yanvarın 6-da
keçirilmiş 2020-ci ilin
yekunlarına həsr olunmuş
videoformatda
müşavirədəki nitqindən

Keçən ilin və nəinki
keçən ilin, son 30 ilin əsas
yekunu torpaqlarımızın
işğaldan azad olunması
dır. Azərbaycan 44 gün
ərzində tarixi Qələbə qazanaraq öz torpaqlarını
azad etdi, düşmənə sarsıcı
zərbələr endirdi, Ermenistanı məglub etdi.

Korrupsiyaya və rüşvətxorluğa qarşı mübarizə
daha ciddi aparılmağa başlanılmışdır... Müvafiq
qurumlar korrupsiyaya və
rüşvətxorluğa qarşı kifayət qədər ciddi mübarizə
aparmırdılar, bəzi hallarda cinayətlərə göz yumurdular... Kadr islahatları
artıq buna da son qoyub.

Biz demişdik ki, torpaqlar işğaldan azad olunandan sonra bu torpaqları tezliklə bərpa edəcəyik. Mən bu yaxnlarda demişdim ki, biz Qarabağ bölgəsində cənnət yaradacaqı və sözümüzə dururam. Bizim hamımızdan asılıdır ki, bu sözlər yerinə yetirilsin.

İl başlayıb, bizim hamımıza uğurlar, Azərbaycan xalqına cansağlığı, xoşbəxtlik arzulayıram. Keçmiş köçkünlərə tezliklə öz doğma torpaqlarına qayıtmağı arzulayıram... Vahid Azərbaycan dövləti bundan sonra uğurla, inamla inkişaf edəcəkdir.

**İlham Əliyev,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti**

Azərbaycan İslam həmrəyliyi ilə bağlı məsələləri həmişə güclü təşviq etmişdir

- Cənab baş direktor, six əməkdaşlıq etdiyimiz bütün bu illər ərzində şəxsən sizə ve ICESCO-ya Azərbaycana davamlı dəstək göstərdiyinizi görə minnətdarlığımı bildirmek istəyirəm. Xüsusilə müharibə zamanı qəbul edilmiş qərarlarla görə təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Müharibə başlayandan bir neçə gün sonra - oktyabrın əvvəlində ICESCO Azərbaycanın ədalətli mövqeyinə çox dəstəkləyici bir bəyanat verdi və qərarlar qəbul etdi. Həmçinin bizim şanlı Zəfərimizdən sonra sizin məne Qələbə münasibətilə göndərdiyiniz təbrik məktubunuza görə də minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm. Bütün bunlar bizim birliyimizi, bizim xalqımızın birliyini nümayiş etdirir. Bildiyiniz kimi, Azərbaycan İslam həmrəyliyi ilə bağlı məsələləri həmişə güclü təşviq etmişdir və ICESCO Azərbaycanda çoxsaylı tədbirlər keçirmişdir.
- Mənim sizinlə müzakirə etmək istədiyim məsələlərdən biri də ICESCO-nun Azərbaycanda regional mərkəzi ilə bağlı məsələdir. Bilirsiniz ki, bu məsələ son 3-4 il idti müzakirə olunurdu və biz bu müzakirələrə yenidən nəzər salmaq istəyirik. Əger müsbət irəliləyiş olsa, düşünürəm ki, biz bunu çox tezliklə edə bilərik. Bu, bizim üçün və İslam həmrəyliyinin güclənməsinə, İslam mədəni irsinin qorunmasına töhfə verən bütün insanlar üçün çox mühüm əhəmiyyət kəsb edəcək.
- Bizim Qələbənin rəmzi dəmir yumruq idi, artıq bizdə qılınc var.

**Salim bin Məhəmməd əl-Malik,
ICESCO-nun Baş direktoru**

Azərbaycan hər zaman bizim üçün prioritet olub və olmağa davam edəcək

- Zati-aliləri, təşəkkür edirəm. Rəhbərlik etdiyim nümayəndə he-yəti ilə görüşməyiniz mənim üçün böyük şərəfdir. Mən hər zaman Sizi əzmlı, həqiqətən öz ölkəsi üçün mübarizə aparan, di-gərlərinə yol göstərən uzaqqorən liderlərdən biri kimi görmüşəm. Siz Qoşulmama Hərəkatının sədrisiniz. Sizin BMT Baş Assambleyasının sonuncu sessiyasındaki çıxışınıza istinad etmək istəyirəm, dediniz ki, Azərbaycan son 30 ildə 120-dən çox ölkəyə dəstək verib, çox sayıda beynəlxalq forumlar təşkil edib. Bu, dünyaya böyük kömək deməkdir. Düşünürəm ki, bunun sayəsində Azərbaycan dünyada aparıcı ölkələr sırasındadır.
- Zati-aliləri, əmin olun ki, Azərbaycan hər zaman bizim üçün prioritet olub və olmağa davam edəcək. Biz Qələbəni qeyd etdik, çünkü bu, bizim bir parçamızdır, Sizin Qələbəniz ICESCO-nun qələbəsinin bir parçasıdır. Bizim üzv dövlətlərimiz çox önemlidir və biz kimliyindən asılı olmayaraq onları hər zaman dəstəkləyəcəyik.
- Biz işğaldan azad edilmiş ərazilərə səfər etdik və əvvəller heç vaxt görmədiyimiz bir faciəni gördük. Tamamilə dağıdılmış, yer-lə-yeşən edilmiş şəhər, bu, tamamilə qeyri-insani əməldir və heç bir ölçüyə sığmır. Bu, bəşəriyyət əleyhinə cinayətdir. Lakin dünən yerli hakimiyyət rəhbərlərində və vətəndaşlarda yenidən-qurma əzmi və istəyinin şahidi olduq. Mən nazırə səhəbatimdə dedim ki, sadəcə, hökumətin dəstəyi ilə həmin insanlar Qarabağı yenidən quracaq. Biz dünən görüşdürüümüz hər kəsde məhz bunu hiss etdik. Bu cür istəyi görmək bizi qürurlandırdı.

Tələbələrin köçürülməsi prosesinə start verilir

Fevralın 1-dən tələbələrin köçürülməsi prosesi başlanılır. Elektron sənəd qəbulu fevralın 7-dək davam edəcək.

Tələbələrin ölkə daxilində və xaricdə yerləşən ali təhsil müəssisələrindən köçürülməsi, yaxud bir ixtisasdan digərinə dəyişdirilməsi, eləcə də ölkəmizdə yerləşən orta ixtisas təhsili müəssisələri tələbələrinin, magistratura səviyyəsində təhsilalanların köçürülməsi transfer.edu.az portalı vasitəsilə həyata keçirilir.

Portala müraciət edən şəxslər köçürülmək istədiyi təhsil müəssisəsini seçmək imkanına malikdir. Bunun üçün təhsilalanlar tələb olunan məlumatları daxil etməklə köçürülmə meyarlarına uyğun gəlib-gəlmədiyini müəyyən edə bilərlər.

Qeyd edək ki, Təhsil Nazirliyi tərəfindən yaradılan transfer.edu.az portalı tələbələrin köçürülməsi prosesinin sadələşdirilməsinə və şəffaflığın təmin olunması məqsədində xidmət edir. Portal fəaliyyətə başladığı gündən bu günədək 9 mindən çox tələbenin köçürülməsi həyata keçirilib.

2021-2022-ci tədris ili üzrə “Türkiyə bursları” təqaüd proqramı

Türkiyə Respublikası tərəfindən 2021-2022-ci tədris ili üzrə “Türkiyə bursları” təqaüd proqramı elan olunub.

Təqaüd proqramı bakalavriat, magistratura və doktorantura səviyyələrini əhatə edir.

Proqrama sənəd qəbulu üçün son müraciət tarixi 20 fevral 2021-ci ildir.

Təqaüd proqramı çərçivəsində təhsilə dair əlavə məlumatlarla elan vasitəsilə tanış ola bilərsiniz.

Təhsil naziri ICESCO-nun Baş direktoru ilə görüşüb

Təhsil sahəsində əlaqələrin cari vəziyyəti və gələcək əməkdaşlıq perspektivləri müzakirə edilib

Yanvarın 11-də Təhsil naziri Emin Əmrullayev İsləm Təhsil, Elm və Mədəniyyət Təşkilatının (ICESCO) Baş direktoru Səlim bin Mohammed Əl-Malikin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Görüşdə ICESCO ilə təhsil sahəsində əlaqələrin cari vəziyyəti və gələcək əməkdaşlıq perspektivləri müzakirə edilib. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin

müvafiq sərəncamı ilə İsləm Əməkdaşlıq Təşkilatına (İƏT) üzv dövlətlərin vətəndaşları üçün təsis edilən təhsil qrantı çərçivəsində ümumilikdə 51 nəfərin ölkəmizin ali təhsil müəssisələrində təhsil almaq hüququnu qazanması qeyd olunub.

Nazir həmçinin ötən ilin 27 sentyabr tarixində etibarən 6 həftədən artıq davam etmiş Ermənistan silahlı qüvvələrinin hücumları nəticəsində 10 şagirdin həlak olduğunu, 16 şagirdin yaralandığını,

54 təhsil müəssisəsinin isə müxtəlif dərəcəli dağıntılara məruz qaldığını qonaqların diqqətinə çatdırıb. Təhsil naziri dəyəmiş zərərin aradan qaldırılması istiqamətində müvafiq addimların atıldığı vurğulayıb.

Qeyd edək ki, Azərbaycana rəsmi səfəri çərçivəsində cənab Əl-Malikin başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti işgaldən azad olunan ərazilərə sofr edib.

400 minə yaxın şagirdin 400 DOSTU

“Məktəblinin dostu”nın 2020-ci ildə fəaliyyəti

2020-2021-ci tədris ilində “Məktəblinin dostu” layihəsinin əhatə dairəsi daha da genişləndirilib. Hazırda layihə Bakı şəhəri üzrə 186, Abşeronda 20, Sumqayıtda 20 təhsil müəssisəsində olmaqla, ümumilikdə 226 müəssisədə fəaliyyət göstərir. 400 minə yaxın şagirdi əhatə edən layihə üzrə hazırda 400 əməkdaş çalışır.

2020-ci ildə “Məktəblinin dostu” olmaq üçün 648 nəfər müraciət edib. Onlardan 116 nəfəri müsahibə və təlim mərhələsindən uğurla keçərək işə götürülüb.

Pandemiya şəraitində ənənəvi təhsilin davam etdiyi dövrədə məktəblinin dostları tərə-

findən ümumi təhsil müəssisələrində sosial məsaflənin gözlənilməsi, hərarətin ölçülülməsi, qaydaların düzgün tətbiq olunmasına nəzarət edilib. 226 məktəbdə “COVID-19” pandemiyası ilə bağlı mütəmadi maarifləndirmə işləri aparılıb.

2020-ci ildə 65 nəfər Bakı, 10 nəfər Sumqayıt, 49 nəfər regionda olmaqla, ümumilikdə 124 “Məktəblinin dostu” müəllimlərin işə qəbulu imtahanlarının keçirilməsində iştirak edib. 110 məktəblinin dostu “Yüksəliş” müsabiqəsinin təşkilinə töhfə verib.

Ötən il ərzində layihə çərçivəsində 156 şagirdə psixoloji dəstək göstərilib. 124 şagirdə psixoloji, 45 müəllim isə “Burn-out” sindromu mövzusunda təlimlər keçirilib. 140 nəfəre fərdi psixokorreksiya və psixoloji konsultasiya xidməti göstərilib.

Qeyd edək ki, 2016-ci ilin dekabr ayından fəaliyyətə başlayan layihənin əsas məqsədi müəllim və şagirdlər üçün məktəbdə təhlükəsiz mühit yaratmaq, fəvqəladə hal baş verdikdə ilkin tibbi və psixoloji yardım göstərməkdir. “Məktəblinin dostu” seçilən şəxslər hər bir yaş mərhələsində uşaqların hərtərəfi şəxsi keyfyyətlərinin və intellektual inkişafının təmin edilməsi, onlarda özünütəribye və özünnükişaf bacarığının formalaşdırılmasında iştirak edirlər.

Qarabağın yeni tarixini dərslik kitablarına yazacağıq

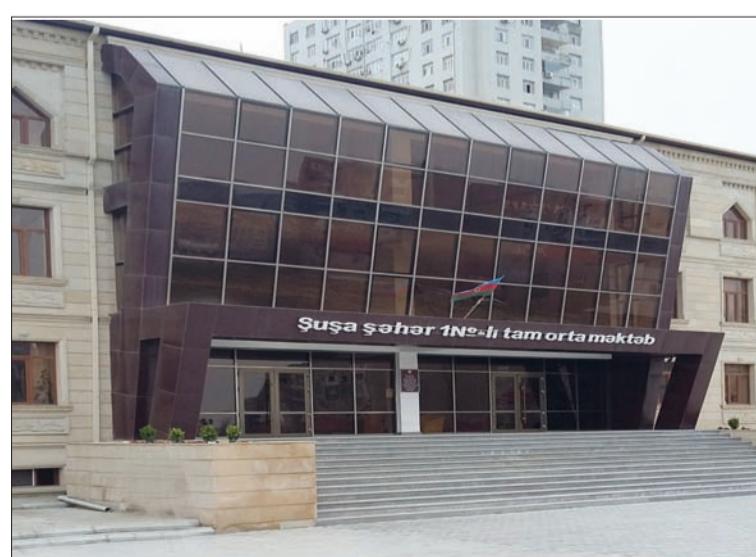
Təhsil sahəsinin qarşısında yeni çağırışlar, imkanlar, yeni mərhələ açılır

Təhsil naziri Emin Əmrullayevin Türkiyənin “Haber Global” televiziya kanalına müsahibəsindən

Qarabağın yeni tarixini dərslik kitablarına yazacağıq. Biz Qarabağımızın tarixini daim öz şagirdlərimizə, öz vətəndaşlarımıza öyrətməkdə davam etmişik. İndi Qarabağın ən yeni tarixinin səhifələrini yazmalıyıq və dərsliklərə əlavə etməliyik. Bu, Azərbaycanın hər bir vətəndaşına, xüsusilə də Təhsil Nazirliyinə böyük bir qürur yaşıdan məsələdir. Ona görə də bölgələrdə tezliklə həmin dərslərin tədrisinin bərpa edilməsi ni gözləyirik.

Biz tamamilə yeni bir dövrə qədəm qoyuruq. Bu dövrün məhiyyəti ondan ibarət olacaq ki, biz artıq işgaldən azad edilmiş torpaqlara qayıdırıq. Hər bir Azərbaycan gənci yeni bir dövrə yeni bir kimliklə, yeni bir hissələ, yeni sevincə qədəm qoyur. Bundan sonra da əldə edilmiş qələbələrin davamlı, uğurların dayanıqlı, uzunmüddətli olması üçün hər bir gənc əlindən gələni etməlidir.

Bu Qələbə bizim tariximizdə yeni bir dövr açır. Təbii ki, biz təhsilimizin, xalqımızın, ümumiyyətlə, millətimizin tarixində yeni bir səhifəyə qədəm qoyuruq. Hər bir sahədə olduğu kimi, təhsil sahəsinin qarşısında da yeni çağırışlar, imkanlar, yeni mərhələ açılır. İnanıram ki, təhsil ictimaiyyəti, müəllimlərimiz, təhsili idarə edən həmkarlarım qarşında qoyulan bu məsələlərə, tapşırıqlara müvafiq qaydada əməl edərək böyük nailiyətlər əldə edəcəklər.

Azərbaycan xalqı çoxəslik tarixinin şərəfli mərhələsini yaşayır, bütün dünya azərbaycanlıları təsvirəgəlməz qürur və sevinc hissələri keçirir. Azərbaycan xalqı Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə müzəffər Milli Ordumuzun 27 sentyabr 2020-ci il tarixdən başlanan əks-hücum əməliyyatları nəticəsində 30 ilə yaxın mənfur qonşumuz Ermenistanın işgal altında saxladığı Qarabağ azad etməkə milli çağdaş tariximizə şanlı səhifə yazdı. Çağdaş tariximizə 44 günlük Vətən müharibəsi kimi daxil olan bu hərbi əməliyyat nəticəsində Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə təninin ərazi bütövlüyü təmin edildi.

Hər bir ölkənin hayatında mürekkeb, böhran vaxtı, düşmənlə savaşda hamını birləşdirən, bütün sayların mahiyətini tozahür edən çağrışımın çox böyük, əvəz edilməz əhəmiyyəti var.

Ali Baş Komandan bütün xalqı səfərber etdi, mübarizəyə qaldırdı, daqqıq məqsədləri göstərdi, hər bir azərbaycanlı Qarabağ uğrunda mübarizəyə istiqamətləndirdi.

"Biz qalib gələcəyik, bizim işimiz haqqı işidir", - deyə Ali Baş Komandan qeyd edirdi. Bu, sədo sözler deyildi, bu, düşüncə tərzidir, bu, həqiqi vətənpərvərlikdir.

Ali Baş Komandan Birinci Qarabağ müharibəsindən sonra ruh yüksəkləyini itirənlər nikbinlikle inam qatarırdı.

Bu çağrışım ətrafında müxtəlif qəbul edilən insanlar, hərbiçilər, mülki vətəndaşlar yaşıdan ve menşeyində asılı olmayıraq birləşdi.

Xalqın yüksək vətənpərvərlik məqsədi namənə vətən torpaqlarının azad edilməsinə qalxdı. Bizim qələbəmizin olacağımı sanki cəbhəyə gedən gəncərlərimiz özlərində hiss edir, duydular.

Ali Baş Komandanın döyüş meydandaqlarında qolebərlə bağlı xalqa hər bir müraciəti milləti daha da sıx birləşdirdi.

Bu müharibə əsil vətənpərvərlik meydana qəvrildi. Ölkəmizin sosial-iqtisadi cəhətdən davamlı və dinamik inkişafı, regionda aparıcı dövlətə çevriləməsi, dövlət başçısı, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin, Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevannın Vətənimizin tərəqqisi, dövlətimizin beynəlxalq aləmdə nüfuzunun durmadan yüksəldilməsi, 30 ilə yaxın müddətdə işğal altında qalan doğma Qarabağın işğaldan azad olunması istiqamətində möhtəşəm fəaliyyətləri hər bir vətəndaşımız, yetişməkdə olan hər bir gəncimiz üçün böyük vətənpərvərlik nümunəsi, vətənpərvərlik məktəbidir. Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyevin və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevannın işğaldan azad olunmuş Qarabağın rayonlarına səfərləri, möhtəşəm Xudafərin körpüsü üzərində, Qarabağ şəhərlərində möqəddəs ürəngli Azərbaycan bayraqı önünde diz çökerək onu öpüb yüksəkliyə qaldırması, eləcə də Ağdam şəhərində Cümə məscidində hər ikisinin ayaqqablarını çıxarıraq Allah evinə daxil olmaları, Prezidentin Kəbədən gətirdiyi "Quran-Kərim" məscidə bağışlaması hər bir azərbaycanlının iftخار etdiyi əsl vətəndaşlıq, əsl vətənpərvərlik örnəyidir.

Bu müharibənin milli dövlətçilik tariximizdəki müstəsnə rolu nəzərə alınaraq ölkə Prezidentinin müvafiq sərəncamları ilə müharibənin başlandığı 27 sentyabr Anım Günü, müharibənin gedisində dönüş nöqtəsi sayılan Şuşanın azad olunduğu 8 noyabr - Zəfer Günü kimi təntənəli şəkildə qeyd olunması qərara alındı.

Bu tarixi Zəfer eyni zamanda Azərbaycan xalqının, xüsusun Azərbaycan gəncliyinin milli vətənpərvərlik ruhunun yüksək olduğunu, milletimizin Vətən, dövlət, dövlətçilik, milli bayraq sevgisi, dövlət başçısı və xalq birliyini parlaq şəkildə nümayiş etdirdi.

Vətən uğrunda döyüşmək, Vətəni sevmək, Vətəni qorumaq gənclərin esas vəzifəsi idi. Vətənpərvərlik fəlsəfəsi hər bir Azərbaycan vətəndaşının, hər bir Azərbaycan əsgərinin, Azərbaycan uşaq və gəncinin simasında özünün ifadəsini tapdı, cəmiyyət hayatında vətənpərvərlik hissi və düyğülərinin rolunun xüsusi təhsil sisteminde, təhsilin məzmununda vətənpərvərlik tarbiyəsinin önəminin dəhədə yüksəldildiməsini aktuallaşdırıldı. Çünkü Vətən hər birimizin müqəddəs səcdəgahı, panah yeridir. Dünyada ən böyük qəhrəmanlıq məhz Vətən naminə edilib. Hər şeyden pay ola bilər, amma Vətəndən pay olmaz.

Vətənpərvərlik milli dəyər kimi: reallıqlar və perspektivlər

Firudin QURBANOV,
Təhsil nazirinin müavini

Vətəni sevmək, vətəni qorumağın necə böyük əhəmiyyət kasb etdiyi bədii ədəbiyyatımızda da öz eksini tapıb. Buna on barış nümunələrində biri görkəmli yaçı-alım Mir Cəlal Paşayevin "Bir gəncin manifesti" romanıdır. "Bir gəncin manifesti" əsərinin oxuyarkən görürük ki, Baharın anası Sona xanım göz yaşı içərisində üzülür. Balası Bahar 3 gündür ki, ahlıq içindədir. Çarəsiz Sona xanımın yeganə ümidi göydə Allah, yerdə evində qalan sonuncu dəyərləri eşy, ana yadigarı "Yusif-Züleyxa" xalçasıdır. Xalçanı yera salmaq ölüm, satmaq isə Baharın yəması deməkdir. Ələcsiz ana xalçanı bazaraya aparr. Əcnəbi şəxsin gözü derhal "Yusif-Züleyxa" xalcasının ve onun nəfis tarixi naxışlarını tutur. "Alıram bu xalçanı, qiyəmətimi de". Əvvəl 30 qızıl, sonra 50 qızıl teklif etdi. "Satmiram" dedi Sona. Bu da yüz qızıl, yüze qızıl, keçib bizimki... "Nə qızılı satram, nə de ingilisə!" Sona xalçanı çəkib aradan yığıdı və pəhləvən kimi qoltğuına vurdu. "Satmiram" dedi. Yüzlərə vətəndaşın sevincli, alqılı baxışları o namuslu, qeyrəti ananı yola salırdı.

"İtə ataram, yada satmaram. Ölüm bu alış-verişən qat-qat şərəfli və vacibdir". Bu setiraltı tarixi folsəfə heç vaxt qulaqlardan, dillərdən silinməyen sözlərdən, səslərdən.

Romanda Sonanın simasında gerçəklikən mübarizəye "İtə ataram, yada satmaram"la bütün xalq, millət qoşulur. "Yusif-Züleyxa" xalcasının ingilisə satmaqdan qəti imtina edən Sonaya bütün xalq arxa durur. Onun qətiyyətli hərkəti, "itə ataram, yada satmaram" qənaati xalqın birliyindən, mübarizə amalından, işğalçılarla nifrat hissindən, milli vərlığa sonsuz sevgisindən güclər. Mir Cəlal xalqın nümayiş etdiirdiyi bu milli hərəkəti, yenilmez iradəni sevə-sevə tərənnüm edir.

Deyilənləri nəzərə alaraq, bu yazıda vətənpərvərlik anlayışının konseptual

aspektləri, milli tarbiyənin məzmununda vətənpərvərlik tarbiyəsinin yeri, azərbaycanlıq milli məfkurasi ilə vətəncilik ideyasının qarşılıqlı əlaqələri, gənclər siyaseti, milli tarbiyə konsepsiyası və tarbiyənin inkişafı strategiyasında uşaq və gənclərin vətənpərvərlik ruhunda yetişdiriləməsi istiqamətində qarsıda duran vəzifələrə dair fikir və düşüncələrimizi, perspektiv inkişaf üzrə təklifləri göstərmək istordı.

Qeyd edilməlidir ki, ideya müəllifi Ulu Önder Heydər Əliyev olan milli təhsil quruluğu sahəsində müstəqil Azərbaycanda bir sıra kardinal islahatlar aparılmış, təhsilin məzmunun milli dövlətçilik prinsipləri əsasında, azərbaycanlıq ideologiyasına uyğun olaraq qurulmasına nail olmaqdan ibarətdir. Əslinde bu hədəflər müsəl Azərbaycan təhsilinin milli tarbiyə massələlərinin təhsilin məzmununda əks olunmasında əhəmiyyətli uğurlar qazanılmışdır.

Ulu Önder Heydər Əliyev ilk dəfə olaraq elmi uzaqgörənlilikə milli tarbiyənin məzmununa gənc nəslin milli vətənpərvərlik anlayışını da daxil etmiş və onun məzmununu yuxarıdaqı epigrafda verildiyi kimi müəyyənləşdirmişdir. Bu dahi insanın irsində Vətən sevgisi, Azərbaycan sevgisi - azərbaycanlıq hissi, xalq, millət sevgisi, dil və din sevgisi, milli mədəniyyət və mənəviyyət sevgisi xüsusi yer tutur. O, bunları hər bir azərbaycanlı uşaq və gənc üçün mənəvi təmel kimi təqdim edir. Elə buradan da milli tarbiyə işinin məzmununda uşaq və gənclərdə Vətənə - Azərbaycana, millətə, xalqa, dile, dına, bayraqa, milli-mənəvi dəyərlərə hörmət və ehtiram hissərinin formalasdırılması zərurəti meydana çıxır.

Heydər Əliyevin milli tarbiyədə hər bir uşaq və gənclə azərbaycanlıq hissələrinin formalasdırılmasının zəruriliyi haqda konseptual fikri milli tarbiyə konsepsiyasının strategiyasının prioritələrində biridir. Bu hissələr onun dediyi

"Vətənpərvərlik nədir? Vətənpərvərlik böyük məfhumdur. Bu, sadəcə, orduda xidmət etmək deyil. Vətənə sadıq olmaq, Vətəni sevmək, torpağa bağlı olmaq - budur vətənpərvərlik! Vətənpərvər gənclər yetişdiriləməsi təkcə təhsil müəssisələrinin işi ilə bitmir. İlkin olaraq, ailədən başlayan bu tərbiyəvi iş təhsil müəssisələrində davam etdirilir, bütün cəmiyyətin, onun hər bir üzvünün əməlindəki müsbət nümunələrlə yetkinləşir".

Heydər ƏLİYEV

çılq milli ideologiyasından irəli gələn vətənpərvərlik ideyaları hər bir təhsil müəssisəsinin uşaq və gənclərlə aparılan tarbiyə işində başlıca yer tutmalıdır. Təhsil müəssisələrində təhsil alan uşaq və gənclər bilik, savad və bacarıq, eləcə də dünyagörüşü və intellektual potensial baxımından fərqlənə bilər. Ancaq bu amillərdən asılı olmayaq, hər bir uşaq və gənçin vətənpərvərlik məskurəsi zəminində tarbiyə almış birmənəli qəbul edilməlidir.

İnkar olunmaz həqiqətdir ki, heç kəs sadəcə nəsihət və dərslikdən, hər hansı kitabdan oxumaq yolu ilə vətənpərvər olmur. Bu prosesdə söz və emal birliliyi, şəxsi nümunə esas teməl şortlarından, vəcib amillərdən sayılır.

Bu bir həqiqətdir ki, bu gün hər bir Azərbaycan məktəbindən doğma Vətənmizin ayrılmaz parçası olan Qarabağın işğaldan azad olunması uğrunda döyüslərə şəhid və ya qazi olmuş qəhrəman oğullarımızın misilsiz rəşadət nümunələri yetişməkdə olan gənclərimiz üçün böyük vətənpərvərlik məktəbidir. Bir sıra məktəblərimiz döyüslərə həlak olmuş şəhidlərimizin adı daşıyr. Bu nümunələr şəhidlərinin vətənpərvərlik təbiyisində misilsiz rol oynayır.

Təhsil müəssisələrində vətənpərvərlikə bağlı aparılan sistemli işlərdə uşaq və gənclərin Azərbaycan Respublikasının Dövlət rəmzlərinə hörmət və məhabət rəhəndən tarbiyəsi mühüm yer tutur. Bu gün məktəblərimizdə elə bir şagird tapılmaz ki, o, ölkəmiz Dövlət himnini əzəb biləsin və oxumağı bacarması. Elə bəi məktəblə, elə bəi votəndaş yoxdur ki, Dövlət bayraqının mahiyətini, rənglərdə simvollaşan mənaları bilməmiş olsun.

Har bir Azərbaycan vətəndaşı yaxşı bilir ki, Dövlət bayraqı milliyyət, müstəqil dövlətin müqəddəs rəmzi, xalqın mənəvi pasportu, milli mənliyi və qürur mənbəyidir.

Ötən il sentyabrın 27-dən Azərbaycan Ordusu tərəfindən doğma Qarabağda aparılan əks-hücum əməliyyatları dövründə vətəndaşlarımızda bayraq sevgisi, işğaldan azad olunan Vətən torpaqlarında müqəddəs ürəngli bayraqımızın qaldırılması halları əsil vətənpərvərlik nümunəsi kimi qolbimizi forshı ilə doldurur. Nə xoşbəxtlik ki, 44 günük Vətən müharibəsi dövründə Azərbaycanda üçrəngli milli bayraqımıza, həmçinin qardaş Türkiyənin Dövlət bayraqına ümum-milli sevginin şahidi olduq. Ölkənin işğaldan azad olunan yaşayış məntəqələri haqda Ali Baş Komandanın xalqa müraciəti zamanı verdiyi müjdələri eşidən vətəndaşlarımız əllərində bayraqlara yüksərlər çıxırlar. Şəhər və kəndlərimiz üçrəngli bayraqları bəzəldidil.

İftخار etməli haldır ki, xalqımızda bayraqa sevginin, məhabətin formalaşmasında ölkənin hər yerində, Dövlət bayraqı meydənlərinin yaradılması müümət rol oynamış, vətəndaşlarımızda vətənpərvərlik duyğularının formalaşmasına güclü tekan vermişdir.

Her il təhsil işçilərinin, məktəblilərin və tələbələrinin iştirakı ilə 9 Noyabr - Dövlət Bayraqı Gündənde Bakıda və regionlarda keçirilən "Bayraq yürüşləri" təhsilərlərin vətənpərvərlik ruhunda tarbiyəsine, milli qürur mənbəyi olan bayraqımıza hörmət və ehtiramın formalaşmasına öz töhfələrini verir.

Müqəddəs ürəngli bayraqımızda simvollaşan "Türkşəmek, müsəlşəmek, İslamlasmaq" üçlü düstərümüz müəllifi olan Azərbaycanın böyük fikir adamı Əli bəy Hüseynzadə eyni zamanda Vətənmizdə islam hüməmətliyindən türk milliyyətliliyinə kecid fəlsəfəsinin de rəhbəri kimi milli tariximizə özəbdə imzalı qomyş tarixi şəxsiyyətlərdən biridir.

➡ Ardi səh.

Vətənpərvərlik milli dəyər kimi: reallıqlar və perspektivlər

«Əvvəli səh.5»

Cox olamətdar haldır ki, Azərbaycan Respublikasının Dövlət bayraqındaki rənglərin daşıdığı mənə və onların xuxarıdan aşağı yerləşmə ardıcılığı ilə bu gün təhsil sistemimiz qarşısında duran əsas hədəflərin prioritəti arasında müəyyən bir paralelliyi müşahidə etmək olar: təhsil sisteminin yetişdiriyi vətəndaş ilk növbədə öz köklərinə bağlı və milli mensubiyəti ilə fəxr edən vətənpərvər (türkçülük - mavi rəng); dərin biliyi malik olan müasir baxışlı, yaradıcı düşüncəli və mütərəqqi insan (müasirlik - qızılı rəng); öz xalqının adət-ənənələrinə və mənəvi dəyərlərinə sadıq bir şəxs (islamçılıq - yaşıl rəng) olmalıdır.

Deməli, Dövlət bayraqımız hər bir təhsilən üçün milli iftخار və qürur mən-beyi olmaqla yanaş, hem də vətənpərvərlik simvoludur.

Təhsil işində təhsilənlərin vətənpərvərlik ruhunda tərbiyəsində, Azərbaycan gəncliyinin əsl vətənpərvər vətəndaş kimi yetişməsində dövlətimizin, dövlət başçısının apardığı müdrik gənclər siyaseti müstəsna rol oynayır.

Bu siyasetin banisi ise Ulu Önder Heydər Əliyevdir. Ulu Önderin gənclər siyasetinin amali xalqımızın əsrlərboyu yaradığı və qoruyub inkişaf etdirdiyi milli-mənəvi dəyərlər əsasında, müstəqil dövlətçilik, milli azadlıq və onların qorunması, Vətəncilik-azərbaycanlılığın inkişaf etdirilməsi uğrunda mübariz ruhlu gənc nəslin yetişdirilməsindən ibarət olub. İftخار etməli haldır ki, milli dövlətçiliyin möhkəmləndirilməsi və inkişafi, hüquqi demokratik cəmiyyət quruculuğu, siyasi, iqtisadi və hüquqi əslabatlarla bağlı bu da-hi insannı işləşdirməsi müstəqil Azərbaycanın hazırlığı və gələcək inkişaf strateyiyanın əsası teşkil edir. Heydər Əliyev gəncləri müstəqil Azərbaycanın gələcəyi hesab edirdi.

Ulu Önder müstəqil Azərbaycanın gələcəyi hesab etdiyi gənclərin təhsilinə hər zaman qayğı göstərməmişdir.

Hələ öten əsrin 70-80-ci illərində Azərbaycana rehberliyi dövründə Heydər Əliyevin böyük diqqət və qayğısı ilə keçmiş SSRİ-nin 50-dən artıq böyük şəhərinde yerləşen 170-dən çox məşhur ali məktəbdə respublikamızın xalq təsərrüfatı, elm, təhsil və mədəniyyətinin 80-dən artıq sahəsini əhəmənə edən 250-dən çox nadir ix-tisas üzrə 15 mindən çox azərbaycanlı gəncləri mühüməlləli təhsil almasına şərait yaradılmışdır. Ulu Önder həmin gəncləri “Azərbaycanın milli sərvəti” adlandırdı.

Iftخار etməli haldır ki, Ulu Önderin gənclər siyaseti sahəsində cəhənsülmələri bu gün möhtərem Prezidentimiz İlham Əliyev tərəfindən də uğurla davam etdirilir. Dövlət başçısının təsdiq etdiyi “2007-2015-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin xaricdə təhsili üzrə Dövlət Proqramı” çərçivəsində öten müddətdə 3500-dən artıq Azərbaycan gənçi dövlət hesabına dönyanın ən inkişaf etmiş ölkələrinin universitetlərində ali təhsil almış, böyük öksürüyüti Vətənə dönmüşdür.

Prezident İlham Əliyevin təhsil və gənclər siyasetinin əsasında “Biz maddi dəyərlərimizi, iqtisadi potensialımızı insan kapitalına çevirməliyik” kimi konseptual baxış durur. Dövlət başçısının son illərde təsdiq etdiyi Azərbaycan gəncliyi ilə bağlı bir neçə dövlət programı da məhz bu konseptual yanışmanın reallaşmasına xidmət edir. Bu, bir haqiqətdir ki, dövlət başçısının böyük uğurla gerçəkləşdiriyi gənclər siyaseti gənclər arasında vətənpərvərlik ruhunun yüksəlməsinə, gənclərin vətənçi-

lik, dövlətçilik, azərbaycanlıq ideyalarını əsasında əsl vətənpərvər kimi yetişmələri-nə imkan yaratmışdır. Son illərdə dövlət idarəciliyinə gənclərin daha aktiv şəkildə irolı çıxımı də onlarda dövlətçiliyə sə-daqətə xidmət etmək, müasir dönyanın qlobal çağrışlarına cavab verən rəqəbat-qabiliyyəti peşəkar şəxsiyyət kimi yetişmələrinə geniş imkanlar yaradır. Nəticədə bu prosesler bütövlükde yetişməkdə olan gənc nəsilədə vətənpərvərlik ruhunun formalaşmasına yardım edir.

Xüsusi qeyd edilməlidir ki, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin sərəncamına əsasən Azərbaycan Respublikasında 2020-ci ilin “Könüllülər il” elan edilmişən ölkəmizdə könüllülük hərəkatına xüsusi önəm verdi. Könüllülük bir çox fəaliyyət sahələrinə nüfuz edərək, ölkəmizdən hər bir bölgəsinə, içtimai hayatın müxtəlif sahələrinə yayılıraq cəmiyyətəmizin bütün təbəqələrini əhatə etdi, gənclərimizin həyat tərzinə çevrildi.

Könüllülük hərəkatı təhsil sistemi ndə müsbət təsir göstərir. Tələbələrin bu hərəkətə cəlb olunması onlarda aktiv həyat mövqeyini, vərdiş və bacarıqları inkişaf etdirir, bilişləri artırır, vətənpərvərlik ruhunu gücləndirir.

2015-ci il dekabrın 14-də Azərbaycan Tələbə Könüllülərinin I Forumunda Təhsil Nazirliyi tərəfindən “BİR” Tələbə-Könüllü Programı təqdim edilmişdir. Bu hərəkətə tələbə-gənclərin həyat və fəaliyyətində yeni bir mərhələ başlanmışdır.

Program 20 mindən çox tələbeni əhatə edir. Program tərəfindən indiyedək yüzlərlə yerli və Beynəlxalq tədbirə təşkilat dəstək verilib.

Gənclərimizin ən böyük sınağı Vətən mühərabəsi idi. Vətən mühərabəsi dövründə Azərbaycan könüllüləri də feal iştirak etmiş, cəbhə ilə yanaşı informasiya mühərabəsində düşmənə layıqli cavab vermişlər. Bu dövr ərzində düşmən mediasının yaydığı dezinformasiyaların qarşısı alınmışdır.

Vətən mühərabəsi zamanı Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən edilən hücumlar neticosunda zərər çəkmiş vətəndaşlarımiza mənəvi və maddi dəstək olmaq məqsədilə Azərbaycan Könüllü Təşkilatları İttifaqının təşbbüsü ilə “Birləşdə dəstək” adlı humanitar aksiya keçirilmişdir.

Bir tarixi məqamı xatırlatmağı zəruri hesab edir. Qarabağın azadlığı uğrunda Vətən mühərabəsinin regionda və Azərbaycan cəmiyyətində yeni reallıqlar yaratığından təxminən 15 mindən çox azərbaycanlı gəncləri mühüməlləli təhsil almasına şərait yaradılmışdır.

Bu bir həqiqətdir ki, Vətən mühərabəsində döyüşən Azərbaycan əsgərləri ya əvvəlki illərdə, ya da bu illərdə doğulub təhsil alan Vətən övladlarındır. Müqəddəs savaş göstərdi ki, ister hərbçilərimizdə, isterən də cəmiyyətimizdə vətənpərvərlik ruhu kifayət qədər yüksəkdir. Bu, Azərbaycan cəmiyyətində dövlətin uğurla apardığı siyasetin nəticəsidir. Ancaq o da etiraf edilməlidir ki, təhsil sisteminin bu işdə rolu dənilməzdir.

Müasir mərhələdə ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyev gənclər qarşısında müümə vəzifələr qoyaraq xüsusi vurğulanmışdır ki, gənclər milli ruhda, vətənpərvərlik ruhunda, ənənəvi dəyərlər əsasında tərbiyə olunmalı, yaxşı oxumalı, bilişli, səvadlı olmalı, ölkənin tarixini yaxşı biləməli, anti-Azərbaycan dairələrinin təsiri altına düşmənələrdir.

Hesab edirik ki, bu istiqamətdə, xüsusi ailəde və təhsil sisteminde aşağıdakı prioritet məsələlərə diqqət artırılmalı, vətənpərvərlik tərbiyəsi sahəsində qazanılmış tarixi təcrübə dəha da inkişaf etdirilməli, tərbiyə işi globallaşan dönyanın müasir çağrışlarına cavab verməli, ölkənin

iqtisadi, siyasi, sosial inkişafı ilə ayaqlaşmalıdır:

- Təhsil sisteminde tərbiyə işinin səmərəli təşkili, bu sahənin dinamik və davamlı inkişaf üçün mövcud reallıqlar və dönya təcrübəsi nazərə alınmaqla, təbiiyənin milli konsepsiyası və inkişaf strategiyası hazırlanmalıdır. Vətənpərvərlik tərbiyəsi təhsildə əsas prioritet istiqamət kimi müəyyənəlşdirilməlidir.

- Vətən mühərabəsinin nəticələri nəzərə alınmaqla, təhsilin məzmunundan müvafiq korrektə və düzəlişlər aparılmalıdır, Azərbaycan Respublikasının arası bütövlüyüünün temin olunması və işğaldan azad olunan ərazilər haqqında yeni reallıqlar ümumi təhsilin məzmununa daxil edilməlidir. Təhsil Nazirliyi bu haqda öz mövqeyini cəmiyyətə açıqlamış, dərsliklərdə müvafiq dəyişikliklər aparılmasına başlanılmışdır.

- Vətən mühərabəsində Azərbaycanın qəlebəsinə təmin edən amillər təhlil olunmalıdır, bütün təhsil müəssisələrində “Qarabağ dəsərləri”, “Qarabağ şahinləri”, “Milli qəhrəmanlar”, “Qarabağ mühərabəsi qəhrəmanları”, “Şuşa əməliyyatı” adlı ustad dərsleri təşkil olunmalıdır, mühərabə şəhidləri və qaziləri təhsilənlərlərə dərindən tənqid olmalıdır.

- Tərbiyə işinin sistemli təşkili, azərbaycanlıq ideologiyasının tablılığı, Azərbaycan dilinə, ədəbiyyatına, tarixinə, mədəniyyətinə məhəbbət hissiminin, milli-mənəvi dəyərlərə hörmət duyugularının aşlanması, Vətənə sədaqət - vətəncilik, vətəndaşlıq mövqeyinin formalşdırılması, vətənpərvərlik tərbiyəsi bütün təhsil sisteminin, xüsusen ümumi təhsil və məktəbdən kənar təhsil müəssisələrinin qarşısında duran prioritet vəzifələrindən biri olmalıdır.

- Vətən mühərabəsində qazanılan uğurlara dair elmi, elmi-kültərvi, bədii, publisistik əsərlər yaranacaqdır. Hesab edirik ki, “Qarabağ Azərbaycanlı!” seriyasından bu tipli əsərlər çap olunmalıdır, dönyanın müxtəlif dillərinə tərcümə edilməli, tariximizin bu şərəflə sehi-fəsi uşaq və gənclərimizə çatdırılmalıdır. Bunlarla yanaşı, Qarabağ mühərabəsi qəhrəmanları, qaziləri, şəhidləri, iştirakçıları haqqında ensiklopedik soraq kitabları hazırlanmalıdır, sənədlə filmər çəkilməli, həmin insanlar yetişməkdə olan uşaq və gənclərə yetərinə tənqid olmalıdır.

Hesab edirik ki, böyük faktiki, qətilliklə sənədlə bir material üzərində qurulmuş, səmimi və heqiqətlə yazılmış, zəngin şəkildə təsvir edilmiş və gözel çap olunmuş xüsusi bir kitab seriyası - dəstanlar yaradılmalıdır.

Qarabağımızın rayon və kəndlərinin yeni məhəllələrindən, meydən və prospektlərindən kənarda gənclərimiz keçmiş mühərabənin qanı ilə sepilen küçələri, dağlıqlı və yanğından qaralan divarları, torpaqlarımızdan babalarının, atasının və analarının əlləri ilə qəddar düşmənin süpürülüb atılmalarını görsünlər.

İkinci Qarabağ mühərabəsinin şəhidləri və iştirakçıları hełə sağ ikən bunu etməyə dəyər.

Şübhə yoxdur ki, Azərbaycan cəmiyyəti və təhsil sistemi vətənpərvərlik tərbiyəsi sahəsində qazanılmış nailiyyətləri Vətən mühərabəsinin yaradığı yeni reallıqlara uyğun dəha da inkişaf etdirəcəkdir.

Ulu Önder Heydər Əliyevin böyük uzaq-görənliklə söylediyi kimi, ilkin olaraq ailədən başlayan bu tərbiyəvi iş təhsil müəssisələrində davam etdiriləcək, bütün cəmiyyətin hər bir üzvünün əməlindeki müvafiq sınıflar üzrə distant dərs zamanı istifadə ediləcək.

Beynəlxalq olimpiadadan 15 medal

7-12 yanvar 2021-ci il tarixlərində Qazaxstanın Almatı şəhərində fizika, riyaziyyat və informatika fənləri üzrə onlayn XVII Beynəlxalq Jautikov Olimpiadası (IZHO) keçirilib. Azərbaycan məktəbliləri bu olimpiadada uğurla çıxış edərək 5 gümüş, 10 bürünc medal olmaqla, ümumilikdə 15 medal qazanıblar.

Riyaziyyat fənni üzrə Təhsil Nazirliyinin tabeliyindəki Fizika, riyaziyyat və informatika təməyllü liseyin 9-cu sinif şagirdi Fidan Qarayeva, həmin liseyin 10-cu sinif şagirdi Amin Cəfərzadə və Toğrul Abbasov, Bakı şəhəri 220 nömrəli məktəb-liseyin 11-ci sinif şagirdi Yusif Qasimov gümüş medal, Fizika, riyaziyyat və informatika təməyllü liseyin 11-ci sinif şagirdi Emil Xəlilov və Muhamed Nuriyev, eləcə də Bakı şəhəri 72 nömrəli məktəb-liseyin 10-cu sinif şagirdi Cavad İsləməliyəzadə, Bakı şəhəri 117 nömrəli tam orta məktəbin 11-ci sinif şagirdi Rüstəm Təhməzov bürünc medal qazanıb.

Fizika fənni üzrə Sumqayıt şəhəri Təbiət elmləri təməyllü gimnaziyanın 11-ci sinif şagirdi Murad Bəşirov gümüş, həmin gimnaziyanın 11-ci sinif şagirdi Sırac Yəhya zade və Təhsil Nazirliyinin tabeliyindəki Bakı Avropa Liseyinin 10-cu sinif şagirdi Fəximityə Məmmədəvə, həmçinin Türkiye Döyanət Vəqfi Bakı Türk Liseyinin 11-ci sinif şagirdi Ayhan Süleymanzadə bürünc medal qazanıb.

İnformatika fənni üzrə isə Təhsil Nazirliyinin tabeliyindəki Fizika, riyaziyyat və informatika təməyllü liseyin 11-ci sinif şagirdi Emin Orucov, Bakı şəhəri 269 nömrəli tam orta məktəbin 11-ci sinif şagirdi Amin Cəlilov və Gəncə şəhəri M.Əzizbəyov adı 15 nömrəli tam orta məktəbin 11-ci sinif şagirdi Əziz Hüseynov bürünc medal qazanıb.

Qeyd edək ki, informatika fənni üzrə beynəlxalq olimpiadalarla hazırlıq prosesi “Azercell Telecom” şirkətinin dəstəyi ilə həyata keçirilir.

Tarix fənni üzrə “Qələbə dərsləri”

Təhsil Nazirliyi tərəfindən “Qələbə dərsləri” silsiləsində mövzuların təqdimatı davam edir. Budəfəki mövzular tarix fənnindənədir.

Tarix fənnindən V-VIII, IX-XI siniflər üzrə uyğun materiallar artıq tərtib edilib və müəllimlərin istifadəsi üçün Təhsil İnstitutunun Təhsil İşçilərinin Peşəkar İnkişafı Mərkəzinin (ARTİ TİPİM) rəsmi səhifəsində yerləşdirilib. Diğer fənlər üzrə də mövzular hazır olduqca həmin səhifədə paylaşılacaq.

Müəllimlərdən bu materiallardan distant dərslərdə fəal istifadə etmək, öz qeydlərini və şagirdlərinin reaksiyalarını barədə məlumatı ARTİ TİPİM-ə bildirmək xahiş olunur.

Mövzularla qeyd edilən linkə (<a href="http://www.tipi.edu.az/az/article/620-quot-qalaba-darslari-quot-silsilasindan-tarix-fanni-uzra-movzular

Azərbaycanın xalça növləri şagirdlərin tədqiqatlarında

Firudin Qurbanov:
**"Xalçaçılıq sənəti qədim
və zəngin tarixə malikdir"**

Təhsil Nazirliyinin tabeliyindəki Bakı Avropa Liseyi və Azərbaycan Milli Xalça Muzeyinin birgə layihəsi çərçivəsində VI Azərbaycan Mədəni və Tarixi Ənənələri Festivalı keçirilib. Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Gününe həsr olunmuş festivalın budefəki mövzusu "Azərbaycan xalçaları" olub.

"Azərbaycan xalçaları" mövzusunda illik 6-ci festivalda Təhsil nazirinin müavini Firudin Qurbanov çıxış edərək qeyd edib ki, Azərbaycan xalçı bu gün çoxəsrlik tarixinin şərəfli mərhələsini yaşıyır.

Azərbaycan xalçı Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə müzəffər Milli Ordumuzun Vətən Müharibəsində tarixi qələbəsi və 30 ilə yaxın Ermənistanın işğalı altında saxladığı əzəli torpaqlarımızı azad etməklə, milli çağdaş tarixinə şanlı səhifə yazdı. Bu misilsiz qələbə həm də Qarabağ ərazilərinin bərpası, millimədəni irsimizin bərpasının və inkişafının təmin edilməsinin həyata keçirilməsinə əlverişli zəmin yaratmışdır.

Bu münasibətlə festival iştirakçılarını təbrik edən F.Qurbanov diqqətə catdırıb ki, torpaqlarımızın erməni işgalçları tərəfindən zəbt edilməsi ilə əlaqədar olaraq təbii, maddi və qeyri-maddi, mədəni abidələrimizin də talan olunaraq "əsir düşməsi" faktı tezkibildirməzdür.

Təəssüf ki, erməni tacavüzkarlarının qarət etdikləri müzeylərdən Azərbaycan xalqının tarixi və mədəniyyəti ilə bağlı qiymətli əşyalar, o cümlədən dünya şöhrəti Azərbaycan xalçaları, xalça məmulatları qarət edilmişdir.

Azərbaycan mədəniyyətində özü-nəməxsus yeri olan xalçaçılıq sənəti qədim və zəngin tarixə malikdir.

Xalça ilə tarix qoşa yaranmışdır. Qədim maldar tayfalar oturaq həyat tərzinə keçəndən sonra tarix ilmə-ilmə xalçada əks olunmağa başladı. Bu baxımdan, xalçalardan naxışların sayımı hesablanmış olsaq, bu da xalçaçılığın müqəddəs peşə, həm də qədim sənətkarlıq işi olduğunu bizə göstərəcəkdir.

Alimlərin nəticələrinə görə, yun xalçalar hələ Tunc dövründə mövcud olub. Eramızın VII əsərindən başlayaraq Azərbaycan xalçaları tarixi sənət nümunəsi kimi qeyd edilib, gözəlliyyi, zərif toxunuşu xüsusi vurğulanıb.

Azərbaycanın xalça məmulatları və onların bədii xüsusiyyətləri haqqında orta əsrlərə aid yazılı mənbələrdə maraqlı məlumatlara rast gəlinir.

"Kitabi-Dədə-Qorqud" dastanında Azərbaycanın ipək xalçaları, Əbü'l

Üla Gencəvi, Nizami, Xaqaninin (XII əsr) əsərlərində xovlu və xovsuz xalçalar tərənnüm olunur.

XIII-XIV əsrlərde Azərbaycandan xarici ölkələrə çoxlu xalça və xalça məmulatı ixrac edildi. İnce ornamentləri, zərif və nefis naxışları ilə diqqəti cəlb edən bu xalçalar məşhur Avropa rəssamlarının əsərlərində, miniatürlərdə öz əksini tapır.

duqları gözəl xalçalar və xalça məmulatları Sankt-Peterburqdə Ermitaj, Londonda Viktoriya və Albert, Vaşingtonda Tekstil, Parisdə Luvr, İstanbulda Topqapı kimi dünyanın böyük müzeylərində, eləcə də Bakıda Azərbaycan Xalçaçılıq və Azərbaycan Tarihi müzeylərində saxlanılır.

Bu qədim sənətin ölkəmizdə davam və inkişaf etdirilməsi üçün müvhüm işlər görülür.

Bakıda fəaliyyət göstərən Azərbaycan Xalçası və Xalq Tətbiqi Sənəti Dövlət Muzeyinin fondlarında müxtəlif növ çeşidde xalçalar saxlanılır.

Azərbaycan mədəniyyətinin təbliğində böyük işlər heyata keçirən Heydər Əliyev Fonduñun bir sıra layihələri də bu sahənin inkişafına yönəldilib. 2010-cu ilin noyabrında Keniya-nın Nairobi şəhərində keçirilən UNESCO-nun Qeyri-Maddi Mədəni İrs üzrə Hökumətlərəsi Komitəsinin

aparırlar. Əcnəbi şəxsin gözü dərhal "Yusif-Züleyxa" xalçasını və onun nefis tarixi naxışlarını tutur. "Əhirəm bu xalçanın qiymətini de". Əvvəl 30 qızıl, sonra 50 qızıl təkəfli etdi. Satmırəm dedi Sona. Bu da yüz qızıl, yüze qızıl, keçib bizimki... - Nə qızılı satram, na də ingilise! Sona xalçamı çəkib aradan yığıdı və pəhləvan kimi qoltguna vurdu: - Satmırəm - dedi, - vəs-salam! Yüzlər vətəndaşın sevincli, alqılı baxışları o namuslu, qeyrəti ananı yola salırdı.

İtə ataram, yada satmaram, - deyə-rək qışqırır. - Ölüm bu alışverişdən qat-qat şərefli və vacibdir. Bu sətiraltı tarixi fəlsəfə heç vaxt qulaqlardan, dillərdən silinməyen sözlərdir, səs-lərdir.

Romanda Sonanın simasında gerçəkleşən mübarizəyə "İtə ataram, yada satmaram" da bütün xalq, millət qoşulur. "Yusif-Züleyxa" xalçasını ingil-

1872-ci ildə Vyanada (Avstriya), 1911-ci ildə Turində (İtalya), 1913-cü ildə Londonda və Berlində təşkil edilmiş Beynəlxalq sərgilərdə nümayiş etdirilən eksponatların əsas hissəsi Azərbaycandan aparılmış xalça və xalça məmulatlarından ibarət idi.

Bu gün Azərbaycanın qadın ustalarının böyük sevgi və zövqə toxuduqları gözəl xalçalar və xalça məmulatları Sankt-Peterburqdə Ermitaj, Londonda Viktoriya və Albert, Vaşingtonda Tekstil, Parisdə Luvr, İstanbulda Topqapı kimi dünyanın böyük müzeylərində, eləcə də Bakıda Azərbaycan Xalçaçılıq və Azərbaycan Tarihi müzeylərində saxlanılır.

Azərbaycan mədəniyyətinin təbliğində böyük işlər həyata keçirən Heydər Əliyev Fonduñun bir sıra layihələri də bu sahənin inkişafına yönəldilib. 2010-cu ilin noyabrında Keniya-nın Nairobi şəhərində keçirilən UNESCO-nun Qeyri-Maddi Mədəni İrs üzrə Hökumətlərəsi Komitəsinin 5-ci sessiyasında Azərbaycan xalçaçılıq sənəti bu mötəbər qurumun Ümumdünya Qeyri-Maddi Mədəni İrsin Reprezentativ siyahısına daxil edilib.

1872-ci ildə Vyanada (Avstriya), 1911-ci ildə Turində (İtalya), 1913-cü ildə Londonda və Berlində təşkil edilmiş Beynəlxalq sərgilərdə nümayiş etdirilən eksponatların əsas hissəsi Azərbaycandan aparılmış xalça və xalça məmulatlarından ibarət idi.

Nazir müavini bildirib ki, zaman-zaman Azərbaycan xalqına məxsus bir çox dəyərli sənət nümunələri müxtəlif vasitələrlə ölkəmizdən çıxarılib.

Onlardan bəziləri ayrı-ayrı şəxslərdən alınıb, bəziləri isə ya hədiyyə, ya da qarət yolu ilə əldə olunub. Azərbaycan xalça sənətinin bir çox nadir nümunələri də dünyani dolاشıb, müxtəlif ölkələrin müzeylərinin eksponatına çevrilib, şəxsi kolleksiyaları bəzəyib.

Bu gün Azərbaycanın qadın ustalarının böyük sevgi və zövqə toxu-

5-ci sessiyasında Azərbaycan xalçaçılıq sənəti bu mötəbər qurumun Ümumdünya Qeyri-Maddi Mədəni İrsin Reprezentativ siyahısına daxil edilib.

F.Qurbanov vurğulayıb ki, xalçanın xalqın həyatında necə böyük əhəmiyyət kəsb etdiyi bədii ədəbiyyatda da öz əksini tapır. Buna ən bariz nümunə görkəmli yazıçı-alim Mir Cəlal Paşayevin "Bir gəncin manifesti" romanıdır. Mir Cəlalın "Bir gəncin manifesti" əsərində Baharın anası Sona xanım göz yaşa içərisində üzüllür. Bahası Bahar 3 gündür ki, alich içindədir.

Çərəsiz Sona xanımın son ümidi göydə allah, yerdə evində qalan sonuncu dəyərli əşya, ana yadigarı "Yusif-Züleyxa" xalçasıdır. Xalçamı salmaq ölüm, satmaq isə Baharın yaşaması deməkdir. Ələcsiz ana xalçamı bazara

lisə satmaqdan qötü imtina edən Sona ya bütün xalq arxa durur. Onun qeytiyyətli hərəketi, "İtə ataram, yada satmaram" qənaati xalqın birləşindən, mübarizə amalından, işğalçılara nifret hissindən, milli varlığa sonsuz sevgisindən güclər. Mir Cəlal xalqın nümayiş etdirildiyi bu milli həmrəyiliyi, yenilməz iradəni sevə-sevə tərənnüm edir.

Nazir müavini F.Qurbanov bildirib ki, bu gün Azərbaycanda xalça sənəti öz inkişafının yeni mərhələsini yaşayır. "Azərbaycan xalça sənətinin qorunması və inkişaf etdirilməsi haqqında" Qanunun qəbul edilməsi, Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə Azərbaycan Xalçası və Xalq Tətbiqi Sənəti Dövlət Muzeyi üçün müasir standartlara uyğun binanın inşa edilməsi bu qədim el sənətinə dövlət qay-

ğışının ifadəsidir.

2014-cü ildən fəaliyyətə başlayan Xalça Muzeyi Azərbaycan xalçasının dünya miqyasında yətərinə töbliği və tanınmasına töhfəsini verir. Müasir teleblərlə cavab verən muzeydə toplanan nümunələr xalqımızın tarixini özündə ehtiva edir.

6 ildir ki, Bakı Avropa Liseyi milli-mədəni dəyərlərimizə həsr olunan festivallar keçirir. Festivallar Azərbaycanın etnomədəni kimliyini öks etdirən məlumat və ideoloji konsepsiya mafikdir.

Bu ilki - 6-cı festivalı Azərbaycanın xalçaçılıq sənətinə və onun tarixini həsr edilir.

Cox əhəmiyyətlidir ki, Bakı Avropa Liseyinin şagirdləri komandalarla bölmə üüb Azərbaycanın müxtəlif bölgələrinə aid xalqa növləri üzərində tədqiqat aparırlar.

Uşaqlar maraqla və həvəslə xalçaçılıq, tətbiqi sənət və sənətkarlıqla bağlı böyük bir sahəni araşdırırlar, xalçalarımızın ornament və simvolikasına həsr olılmış müxtəlif janrlarda videolar hazırladırlar.

Tədqiqat işlərinin aparılmasında və tədbirin əsəryə galmasında Mədəniyyət Nazirliyi, Azərbaycan Milli Xalça Muzeyinin rəhbərliyi, muzeyin mütexəssisləri şagirdlərə çox böyük yardım göstərmişdir.

Mədəniyyət Nazirliyi, Azərbaycan Milli Xalça Muzeyinin rəhbərliyinə təşəkkür edən F.Qurbanov əminliyini ifadə edib ki, olduqca əhəmiyyətli mövzuya həsr olunan festival millimədəni dəyərlərimizin qorunub saxlanılmasında və gələcək nəsillərə tətbiqil məsləhətlərini təqdim etdirəcək.

Tədbirdə məlumat verilib ki, festival günlərində Bakı Avropa Liseyinin şagirdlərinin bir-birindən maraqlı sənətarlarla bağlıdır. Onların əsas xüsusiyyətləri və sənətə qarşılaşdırmaq, mübarizə amalından, işğalçılara nifret hissindən, milli varlığa sonsuz sevgisindən güclər. Mir Cəlal xalqın nümayiş etdirildiyi bu milli həmrəyiliyi, yenilməz iradəni sevə-sevə tərənnüm edir. Nazir müavini F.Qurbanov bildirib ki, bu gün Azərbaycanda xalça sənəti öz inkişafının yeni mərhələsini yaşayır. "Azərbaycan xalça sənətinin qorunması və inkişaf etdirilməsi haqqında" Qanunun qəbul edilməsi, Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə Azərbaycan Xalçası və Xalq Tətbiqi Sənəti Dövlət Muzeyi üçün müasir standartlara uyğun binanın inşa edilməsi bu qədim el sənətinə dövlət qay-

Təhsil Nazirliyi - “Clarivate Analytics” etibarlı tərəfdas kimi

5 illik məhsuldar əməkdaşlığın artan dinamikası

Oruc MUSTAFAYEV

Məlumdur ki, qloballaşan dünyada ölkələrin sürətli inkişafını təmin edən əsas faktorlardan biri kimi elmi tədqiqatlara, elmi tədqiqat məhsullarının kommersiyalıdırılmasına xüsusi önəm verilir. Buna görə də keyfiyyəti elmi məhsulların hazırlanması hərəkətli olur. Bu zərurəti nezərə alan Təhsil Nazirliyi Azərbaycanda elmi fealiyyətin inkişafına, onun keyfiyyət səviyyəsinin yüksəlməsinə və ölkənin elmi nüfuzunun dünəndə gücləndirilməsinə nail olmaq üçün 2015-ci il dekabrın 22-də Thomson Reuters (indiki “Clarivate Analytics”) şirkətinin Elmi tədqiqatlar və intellektual mülkiyyət şöbəsi ilə əməkdaşlıq müqaviləsi imzalayıb. Neticədə Azərbaycanın 40 ali təhsil məssesi “Web of Science®” elmi platformasına çıxış əldə edib. 2018-ci il 5 dekabr tarixində isə Təhsil Nazirliyi ilə “Clarivate Analytics” şirkəti arasında 2019–2021-ci illəri əhatə edən əməkdaşlığı dair müqavilə imzalanıb. Hazırkı “Clarivate Analytics” ilə əməkdaşlıq bu razılaşma üzrə davam etdirilir. Ümumiyyətlə, “Clarivate Analytics” (Thomson Reuters) ilə 5 illik məhsuldar əməkdaşlıq Azərbaycanda elmin inkişafına güclü təkan verib, beynəlxalq əməkdaşlığın inkişafına, yerli tədqiqatçıların nəşrlərinin sayının artmasına imkan yaradıb.

100 ildən artıq dövrü əhatə edən etibarlı məlumat sistemi

Qeyd edək ki, Web of Science bazasının arxiv 100 ildən artıq bir dövrü əhatə edir. Web of Science™ elmin müxtəlif istiqamətləri üzrə yalnız informasiyanı toplamaqla deyil, həmçinin elmi informasiyanı emal etmek, onu vacibliyə və mühümüllük baxımından prioritetləşdirməklə de müşəqdür. Məhz bu cəhət platformunu digər informativ elmi bazalardan fərqləndirən əsas xüsusiyyət hesab edilir. Belə ki, Web of Science-də məqalələr üçün istinadlar, jurnalalar üçün impakt faktor (JIF), alimlər üçün indeks Hirsch (index) hesablanır.

Bu məlumat bazasına elmin müxtəlif istiqamətləri üzrə 21000+ jurnal (onlardan 12000 impakt faktor ludur), 200000+ elmi konfrans materialları, 90000+ elmi monografiyalar daxildir. Elmi jurnalların seçimi müstəqil redaktorlar heyəti tərəfindən sər prosedur vasitəsilə həyata keçirilir. Maraqlar münəqşəsinin qarşısını almaq və obyektiv seçimi təmin etmək üçün bu heyət heç bir digər kommersiya və ya publisitsiya fealiyyəti ilə müşəqdür. Bazanın məzmunu gündəlik olaraq yenilənir. Hazırkı burada 78 milyondan çox elmi publikasiya, 1,7 milyard məqalə üzrə bibliografiyaya istinad, 120 ildən çox publikasiya və istinad məlumatları yer almışdır.

Təhsil Nazirliyi və “Clarivate Analytics” arasında “Web of Science” bazası üzrə əməkdaşlıq çərçivəsində Web of Science™ bazasına daxil olan nəşrlərin sayına görə Cənubi Qafqaz ölkələrinin nəticələri (2010–2019) ölkəmizin xeyrindədir. “Web of Science®” bazasına daxil olan məqalələrin artım dinamikasına görə Azərbaycan Web of Science indeksli elmi tədqiqat işlərinin ümumi çəkisi və nəşr aktivliyinin son 3 ildə artım dinamikasına görə Cənubi Qafqaz ölkələri arasında davamlı olaraq 1-ci yerdə qərarlaşdır.

Web of Science elmi bazasında

2019-cu il Azərbaycan üzrə 1745 elmi tədqiqat işi qeydə alınıb. Qeyd edək ki, analoji rəqəm Ermənistən üçün 1403, Gürcüstən üçün isə 1313 təşkil edib. Başa vurduğumuz 2020-ci ildə də bu dinamika qorunub saxlanıb. Belə ki, 2020-ci il üzrə əlkən olaraq bazaya yerləşdirilən nəşrlər əsaslanaraq, qeyd etmək olar ki, hələ də Azərbaycan Cənubi Qafqaz ölkələri arasında liderdir. Azərbaycanda son ayalar ərzində 816, Gürcüstəndə 673, Ermənistanda isə 643 elmi publikasiya neşr edilib.

Diger mühüm göstərici Normallaşmış İstinafNüfuzu Kategoriyası (Category Normalized Citation Impact) üzrə də Azərbaycanın nəticələri diqqətənyiqlikdir. Bu kategoriya Web of Science™ bazasında yerləşən müxtəlif sahələrin publikasiyalarını müqayisə etməyə imkan verir. Bu kategoriya ölkə və təşkilatların elmi publikasiya aktivliyinin deyarləndirilməsində tətbiq edilir. Azərbaycan üzrə bu göstərici 0,85- dir. Bu göstəriciyə görə Azərbaycan, Türkiyə, Rusiya, Ukrayna və Qazaxıstan kimi ölkələrdən qabaqdadır.

Məlumdur ki, müxtəlif elm sahələri üzrə olan jurnalların impakt faktor göstəricisini görə kvartillərə bölünməsi onların dəha səmərəli müqayisəsinə imkan verir. Bir qayda olaraq 1-ci (Q1) və 2-ci (Q2) kvartillər üzrə olan jurnalın ən nüfuzlu jurnalın hesab edilir. 2015–2019-cu illər ərzində Azərbaycan alimlərinin Q1 və Q2 kategoriyalı jurnallarında publikasiyalarının artım dinamikası müşahidə edilir. Dövr ərzində on yüksək nəticə - 470 publikasiya 2019-cu ildə müşahidə edilib.

Azərbaycanın Web of Science Core Collection-da əsas göstəriciləri

Azərbaycanın Web of Science™ bazasında olan bütün publikasiyalarının ümumi sayı 16293-dür. Bunların 112-i

sahəsi üzrə ən çox istinad edilən (Highly Cited in Field), 3-ü isə sahəsi üzrə on populyar tədqiqatçıdır (Hot Papers in the Field).

2014-cü ildə Web of Science Core Collection-da Azərbaycan üzrə 1 jurnal qeydə alınıb. Hazırkı Web of Science bazasında 7 elmi jurnal və 1 konfrans materialları indeksləşdirilib. Konfrans materialları, eləcə də bu jurnalların 4-ü müxtəlif ali təhsil məssesi olaraq aiddir.

Ali təhsil məssesi oları üzrə dövrü dinamikanın təhlili

“Clarivate Analytics” ilə əməkdaşlığı başlanmasının nəticəsi olaraq regionda ilk dəfə Azərbaycanda bütün universitetlərin Web of Science™ platformasında təşkilat profili yaradılıb. Təşkilat profili 20 milyondan çox istifadəçi üçün elmi biznes kartı rolunu oynayır. Bu, yerli təhsil qurumlara öz təşkilatları barədə geniş bibliometrik məlumatları rahatlıqla əldə edərək, analiz etməyə imkan yaradır.

Web of Science™ bazasında bütün profiller manual olaraq yaradılır və müxtəlif dövrlərdə jurnalarda fərqli formada affiliasiya olunan eyni qurumların elmi məqalələri bir yərə toplanılır (məsələn, Bakı Dövlət Universitetinin adı müxtəlif jurnalda tərəfindən, fərqli dövrlərdə 30 müxtəlif formada qeydə alınıb).

Universitetlərimizin beynəlxalq bazada publikasiya artımı

Web of Science™ bazasında Azərbaycan ali təhsil məssesi oları tərəfindən çap olunan publikasiyaların artım dinamikası da müsbətdir. Azərbaycan ali təhsil məssesi oları tərəfindən Web of Science™ bazasında qeydə alınan publikasiyaların sayı 2019-cu ildə ən yüksək həddə çataraq 953 olub. Bu göstərici 2015-ci ildə 305 idi. Beləliklə, son 5 ildə 3 dəfədən çox artım müşahidə edilib.

Diger tərəfdən, impakt faktorlu jurnalda ali təhsil məssesi oları tərəfindən çap olunan məqalələrin sayı 2019-cu ildə rekord həddə çataraq 439 olub. Bu rəqəm 2015-ci ildə 168 idi. Beləliklə, son 5 ildə imfakt faktorlu jurnalda olan məktəblərimiz tərəfindən qeydə alınan publikasiyaların sayında 2,5 dəfədən çox artım müşahidə edilib.

Qeyd edək ki, 2019-cu ildə Web of Science™ bazasında ümumilikdə ali təhsil məssesi oları tərəfindən 953 məqalə qeydə alınıb ki, bu məqalələrin 46%-i impakt faktorlu jurnalın payına düşüb.

Diger tərəfdən, Azərbaycanda ali təhsil məssesi oları tərəfindən çap olunan publikasiyaların dinamikasında da irəliyərək var. 2019-cu il üzrə respublika üzrə ümumi publikasiya çəkisinin texminen 53%-i ali təhsil məssesi oları tərəfindən qeydə alınan publikasiyaların sayıda 2,5 dəfədən çox artım müşahidə edilib.

təhlilinə əsasən 2014-cü ildə AMEA-nın ümumi nəşrlərinin sayı ali təhsil məssesi oları tərəfindən çox üstəyirdirdi, 2020-ci ildə rəqəmlər universitetlərin xeyrində dayışdır.

Universitetlərin fəallığı

“Clarivate Analytics” ilə əməkdaşlığı Azərbaycan universitetlərinin Web of Science bazasında publikasiyalarının sayında da özünü göstərir. Bunu, 2020-ci ildə Web of Science™ bazasında indeksləşmiş bütün publikasiyaların sayına əsasən ən çox elmi iş çap etmiş 10 ali təhsil məssesi oları siyahısından da görəmkən olar.

2015–2020-ci illər publikasiya aktivliyinə görə yerli ali təhsil məssesi oları tərəfindən suranaması: 2019-cu ildə Bakı Dövlət Universiteti (372 elmi iş), UNEC (215 elmi iş), Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (136 elmi iş), Xəzər Universiteti (48 elmi iş), Tibb Universiteti (48 elmi iş) və Azərbaycan Dövlət Pedagoqika Universiteti (42 elmi iş) ən çox elmi nəşr generasiya edən ali təhsil məssesi olarıdır. Elmi məhsuldarlığın artım dinamikasına görə isə UNEC xüsusişələrə förlənməkdər. Belə ki, 2018-ci ildə UNEC-də müqayisədə 2019-cu ildə UNEC-də nəşr aktivliyi 5 dəfədən çox artmışdır.

Son 5 il üzrə nəşrlərin ümumi sayına görə (1406) BDU digər universitetləri xeyli qabaqlayır. Belə ki, 2-ci yerdə olan ADNSU-nun göstəricisi 409-dur.

Azərbaycan universitetlərinin Q1 və Q2 jurnalları üzrə publikasiya soviyyəsiye gəlince, 2015-ci ildə Q1 və Q2 indeksli jurnalarda 71 məqalə çap edilmişdir, bu rəqəm 2019-cu ildə 178 olub. Bu isə 2,5 dəfədən çox artım deməkdir.

Azərbaycan ali təhsil məssesi oları tərəfindən çap edilən elmi işlərin “Top 1%” göstəricisi üzrə artım dinamikasında da müsbət tendensiya mövcuddur. Belə ki, universitetlərimiz tərəfindən çap edilən və Web of Science bazasında öz sahəsi üzrə ən çox istinad edilən 1% məqalələrə arasına daxil olan məqalələrin sayı 2015-ci ildə 0 məqalə, 2019-cu ildə 13 məqalədir.

Məlumdur ki, təhsil məssesi oları tərəfindən çap edilən elmi işlərin “Top 1%” göstəricisi üzrə artım dinamikasında da müsbətdir. Azərbaycan ali təhsil məssesi oları tərəfindən Web of Science™ bazasında qeydə alınan publikasiyaların sayı 2019-cu ildə ən yüksək həddə çataraq 953 olub.

Xüsusi təlimlər və seminarlar

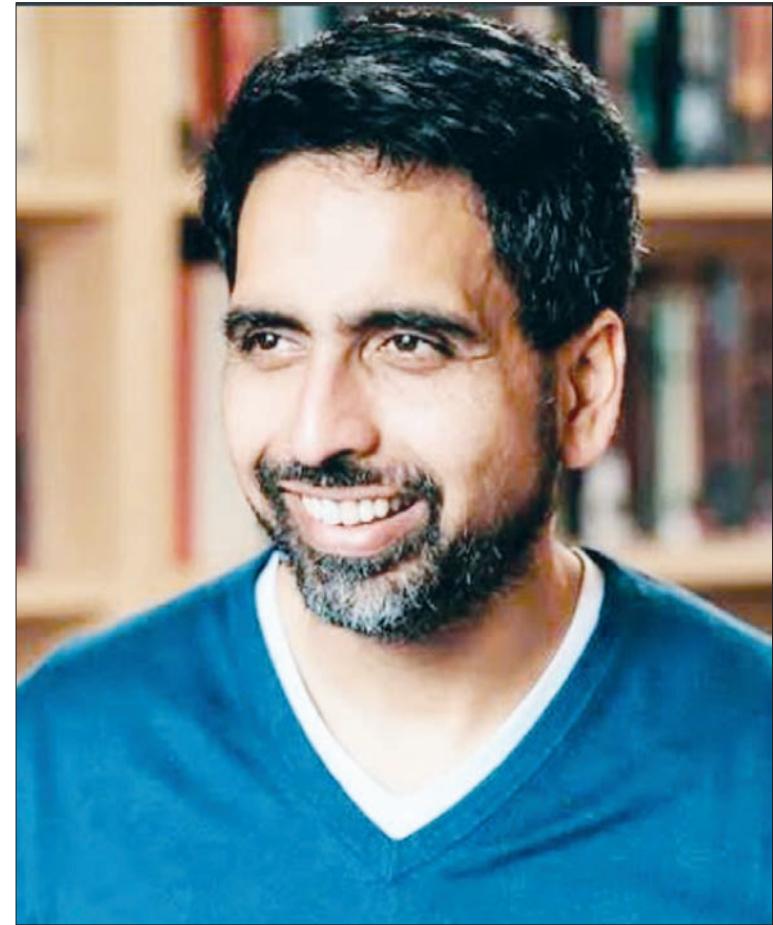
“Clarivate Analytics” şirkəti Azərbaycanda fealiyyətə başlayandan, 5 il ərzində müxtəlif ali təhsil məssesi oları tərəfindən çap olunan məqalələrin sayı 2019-cu ildə rekord həddə çataraq 439 olub. Bu rəqəm 2015-ci ildə 168 idi. Beləliklə, son 5 ildə imfakt faktorlu jurnalda olan məktəblərimiz tərəfindən qeydə alınan publikasiyaların sayıda 2,5 dəfədən çox artım müşahidə edilib.

Diger tərəfdən, impakt faktorlu jurnalda ali təhsil məssesi oları tərəfindən çap olunan məqalələrin sayı 2019-cu ildə rekord həddə çataraq 439 olub. Bu rəqəm 2015-ci ildə 168 idi. Beləliklə, son 5 ildə imfakt faktorlu jurnalda olan məktəblərimiz tərəfindən qeydə alınan publikasiyaların sayıda 2,5 dəfədən çox artım müşahidə edilib.

Sal Khan: “Yeni çağrıışlar öyrənmənin sürətini artırır”

**“Khan Academy”nin
qurucusu ilə yeni
çağıışlar
müzakirə edilib**

Yanvarın 7-də yayımlanan “Yeni çağrıışlar” onlayn müzakirə programının ilk qonağı dün-yaca məşhur “Khan Academy”nin qurucusu və CEO-su Sal Khan olub.

Harvarddan başlanan yol

**Dünyada
20 milyon tələbənin
müəllimi**

Programda təhsilde yeni çağrıışlar müzakirə edilib, gələcəyin məktəb modellərinin xüsusiyyətləri, təhsilin məqsədində edilməli olan dəyişikliklər, öyrənen və öyrəndənlərdən tələb edilən yeni bacarıqlar, onlar arasında səmərəli əməkdaşlığın yolları etrafında fikir mübədiləsi aparılıb. Həmçinin Sal Khanın uğur sırrı və gördüyü işlərdən gəldiyi nticələr, tacribələri və təhsilə bağlı görüşləri etrafında müzakirələr aparılıb, bir sıra maraqlı fikirlər səsləndirilib.

Programda “T-network”-un koordinatörü Cəfər Mənsiminin “Təhsildə yeni çağrıışları 8 guşəli ulduza bənzətsək, onun guşələri hansı çağrıışlardan ibarət olar?” sualını Sal Khan bu cür cavablandırıb: “Fikrimi 8 sual ətrafında cəmləşdirməyə çalışacağam. Keyfiyyətli təhsilin hamiya elçatan olması üçün nə etməliyik? Tədrisi necə fərdiləşdirə bilərik? Şagirdlərin həvəslə olması üçün nə etməliyik? Necə edək ki, nailiyyətlərin sənədləşdirilməsi real biliyi əks etdirlər? Təhsilin məkan və zaman baxımından məhdudlaşdırılmaması, davamlı inkişafın təmin edilməsi üçün nələr etməliyik? İnsanları bir-biri ilə əlaqə yaratmağa necə həvəsləndirə bilərik? Necə edək ki, bu prosesdə tərəflər öz mövqelerini itirməsinlər? Müəllim və tələbə arasında ünsiyyətin səmərəli olması, kiminsə öz qızına çəkilməməsi üçün nə etməliyik?”. Sal Khanın fikrinə, bu yeni çağrıışlar öyrənmənin sürətini artırır.

House word” qrup sessiyaları üzrə ödənişsiz təhsil platformasının texnologiya və əməliyyatlar üzrə baş direktoru Drew Bent ilə onlayn görüşüb. Görüşdə Təhsil Nazirliyi ilə Khan Lab School arasında əməkdaşlıq məsələləri müzakirə edilib.

Xatırladıq ki, Sal Khan dünyanın bir nömrəli ali təhsil müəssisəsi sayılan Massachusetts Texnologiya Institutunun və Harvard Universitetinin məzunudur. O, 2005-ci ildə qurduğu ödənişsiz təlim platforması olan “Khan Academy” ilə bütün dünyaya sən salıb. “Hər kəs üçün, hər yerde ödənişsiz dünya təhsili vermək” missiyası ilə formalan “Khan Academy” bütün yaşlarda olan insanlar üçün fordi öyrənmə qaynağıdır. Hər birinin özünəməxsus hekayəsi olan milyonlarla tələbə “Khan Aca-

demy”da öz tempino uyğun mənbələrdən yararlanır, qlobal sinifdə müxtəlif fenləri öyrənmək imkanı qazanır. Tədris resursları 40-dan çox dilə tərcümə olunur. 500-ə qədər azərbaycanlı könlü tədris resurslarını Azərbaycan dilinə tərcümə edir.

“Yeni çağrıışlar” onlayn müzakirə programı Təhsil Nazirliyinin dəstəyi və “T-network” təhsil işçilərinin təcrübə və kommunikasiya platformasının təşkilatçılığı ilə yayımlanır. Məqsəd yerli və xarici mütəxəssislərin iştirakı ilə təhsilde yeni çağrıışları müzakirə etmək, davamlı öyrənme və inkişaf prosesini dəstekləmək, qlobal səviyyədə qabaqcıl təcrübələrlə tanış olmaqdır. Onlayn müzakirə programının ayda iki dəfə yayımlanması nəzərdə tutulur.

20 milyon tələbə hər ay dünyanın hər yerdən müəllimlərdən bilik və savad əldə etmək üçün Xan Akademiyasına (“Khan Academy”) üz tutur. Onlayn platformda yerləşdirilmiş dərsliklərə, videolara və mühəzziplərə dənizinin her hansı bir yerindən 46 müxtəlif dildə baxmaq olar.

Xan Akademiyası müxtəlif ölkələrdən 200 ekspert və 150 müəllimi birləşdirir. Videolar bir neçə dildə mövcuddur, 20000-ə yaxın altyazı tərcüməsi var ki, bu da təhsil üçün dil maneəsini aradan qaldırır. Bu tərcümələr beynəlxalq tərəfdəşələrin köməyi ilə əldə edilib.

Parlaq zəka sahibi

2004-cü ildə Salman Amin Khan (Sal Khan kimi də tanınır) öz qohumuna riyaziyyat öyrətmək üçün internetdə Yahoo-dan istifadə etmək fikrinə düşür. Tezliklə, qohumlarının onun dərs vəsaitlərinə olan tələbatı artıb və Salman 2006-cı ildə YouTube-da bir səhifə yaratmaqla onları internetdə yerləşdirməyə qərar verib. Beləliklə də Xan Akademiyası tez bir zamanda populyarlıq qazanıb.

Salman Amin Khan 11 oktyabr 1976-cı ildə Luiziana ştatının Yeni Orleanda şəhərində anadan olub. Onun valideynləri mühacir idilər – anası Hindistanın Mürşidabad şəhərində, atası isə Bangladeşdə doğulub. Parlaq zəka sahibi olan Salman Luiziana ştatının Metairie şəhərində dövlət məktəbinə gedib. O, riyaziyyatla çox maraqlanırdı, buna görə də Yeni Orlean Universitetində yüksək səviyyəli riyaziyyat kurslarını öyrənirdi.

O, gənc yaşlarında böyük uğurlar qazanmağa başlayıb, liseyin yuxarı siniflərində karikaturaçı işləyib, əlavə kurslara gedib.

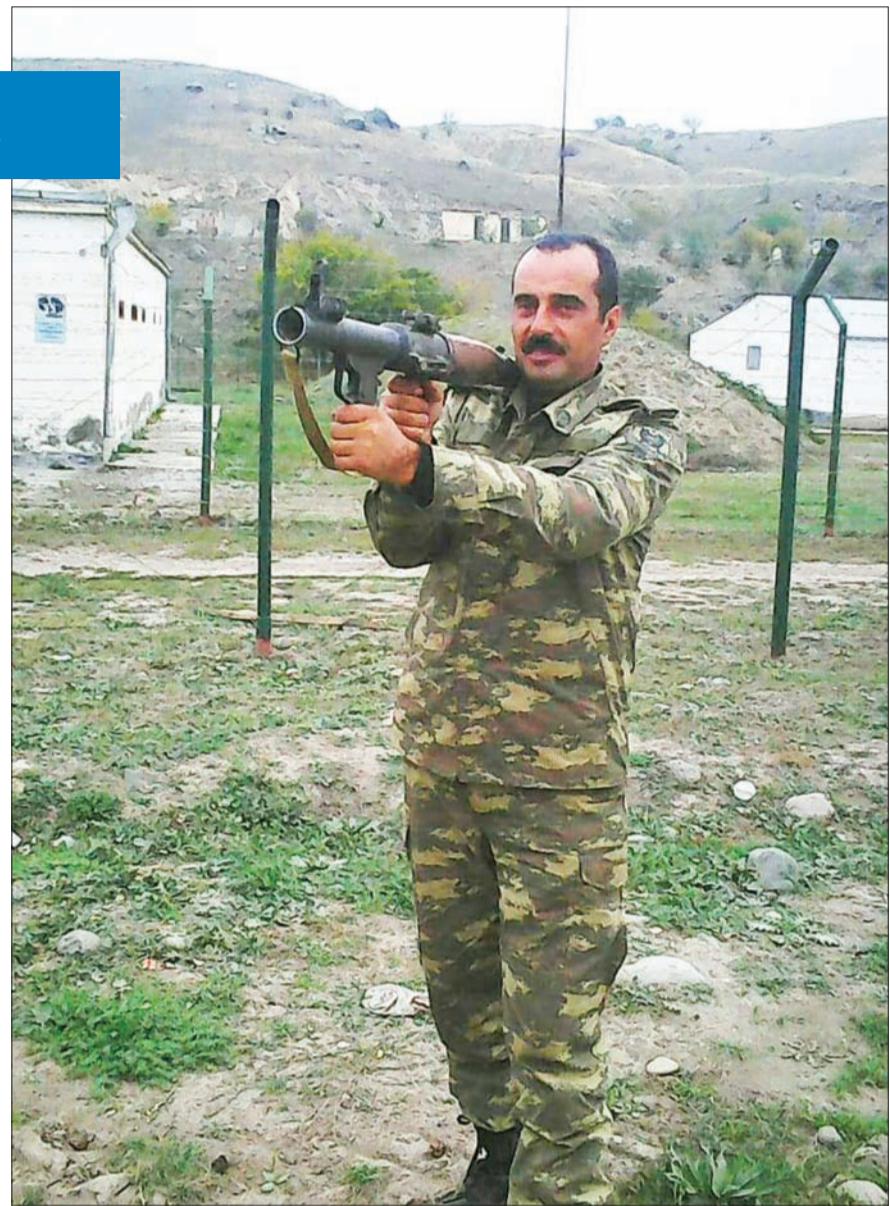
Sonra Massachusetts Texnologiya İnstitutuna daxil olub, burada riyaziyyat, mühəndislik və informatika elmlərini öyrənib. Massachusetts Texnologiya İnstitutunu bitirdikdən sonra Harvard Universitetinə daxil ola bilib.

2012-ci ildə Salman Khan Times-in versiyasına əsasən, 100 ən nüfuzlu şəxs siyahısına daxil edilib.

Oruc MUSTAFAYEV

Qarabağ gündəliyi

Məktəbdə direktor, döyüşdə zabit oldu

Rəşad Mirzəyev 2000-ci ildən müəllim, 2008-ci ildən isə məktəb direktoru. Riyaziyyat-informatikadan dərs deyir. Ancaq bu, onun sülh şəraitindəki pəşəsi və vəzifəsidir. Müharibə şəraitində vəziyyət dəyişir. Yenə rəqəmlər gözünün öündə oynayır, beyni çətin hesablamalarla məşgul olur. Ancaq şəraite və vəziyyətə görə fərqli hesablamalar aparır. Məsələn, sülh şəraitində sinus, kosinusu yerinə görə kük altına salıb çıxarırsa, müharibə şəraitində düşmən mövqelərinin koordinatlarını müəyyənləşdirib onları Azərbaycan bayrağının altında neytrallaşdırmağı, hətta birdəfəlik zərərsizləşdirmeyi hesablayır. Hesablamaları dəqiq olurmۇ? Bunun da cavabı 44 günlük Vətən müharibəsinin nəticəsində bəlliidir.

ilk növbədə Vətənin kimə daha çox ehtiyacı olduğunu müəyyənləşdirdi. O vaxt Vətənə zabit lazımdı. O da zabit olmaq qərar verib. Beləliklə, 2000-2002-ci illərdə hərbi xidmətdə zabit olaraq yetişib.

*Rəşad Mirzəyev:
“Kəlbəcərə ilk daxil olanlardan
biri də mən oldum”*

komissarlıqla müraciət edərək Vətənə xidmət etmək istəyini bəyan edib. İstəyi sentyabr ayının 21-də reallaşdı: “5 gün-lük təlimlərdən sonra taqım komandırı olaraq hərbi əməliyyatlarda iştirak etməyə hazır idim. 2 gün sonra əks-hücum əməliyyatları başladı və mən döyüslərə qatıldım”.

Artilleriya komandırı döyüşdən-döyüşə, cəbhədən-cəbhəyə irəliləyib. On böyük motivasiyası isə illərdər həsrət çəkdiyimiz torpaqlara ilk ayaq basanlardan olması olub. Cəbrayıllı, sonra Qubadlı iştirakamətində döyüslərə qatılan zabit müəllimimiz Kəlbəcərə ilk daxil olan qoşun hissələrinin tərkibində olub: “İnsan qurur hissi keçirir. İllərdər barəsində işğal altındakı torpaqlarımız kimi danışığımız yerlərə ayaq

sunun zabiti deyir ki, döyüşdə insan fərqli hissələrə hərəkət edir. Azərbaycan əsgəri gözüñün qarşısındaki ölümündən təsirlənir. Ancaq bu ölüm əsgərin gözünü qorxutmur, əksinə onu qısa alımağa sövq edir.

Dəfələrlə ölümlə burunburuna gələn qəhrəman müəllimin unuda bilmədiyi müharibə səhnələri çıxdır: “Silahdaşlarının yanında şəhid olması insana çox ağır təsir edir. Mənim üçün bu müharibədə iştirak etmək şərəf idi. Nəinkin mən, elə oradakı hər kəs üçün. Hamının yalmız bir məqsədi, bir hədəfi vardi. İralı gedək. Çünkü irələdə də bizim öz torpaqlarımız id. Bir qarşı da düşməndə qoymaq istəmirdik. Kimin nə vaxt ölüçeyini, hanımızaın bu savaşdan sağ çıxacağı bilmirdik. Bir onu bilirdik ki, dayanmaq, geri çəkiləm, güzəşte getmək istəmirdik. Nəticəsi fərd olaraq bizim üçün nə olacağından asılı ol-

Müharibə qan-qada, ölüm-itimidir. Ancaq qəhrəmanlar da məhz savaşlarda bəlli olur. Rəşad Mirzəyev da bir qəhrəmandır. Qəhrəman müəllim Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə “Qubadlının azad olunmasına görə” və “Kəlbəcərin azad olunmasına görə” medalları ilə təltif edilib.

Qəhrəman müəllimin məktəbi

Daşkəsən rayonu Zəylək kənd tam orta məktəbinin direktoru Rəşad Mirzəyev artıq işinin başındadır. 18 müəllimin dərs dediyi, 100-ə yaxın şagirdin təhsil aldığı kənd məktəbi təmirə ehtiyacı olan təhsil müəssisələrindən olsa da, üzərinə düşən missiyani yerinə yetirməyə tam hazırlırdı. Məktəb həm yaxşı riyaziyyatçı, edəbiyyatçı, tarixçi olacaq biliqli, dünyagörüşlü insanlar, həm də qəhrəman direktorunun müharibə xatirələrini dinləyərək böyük vətənpərvərlər ordusu yetişdirəcək.

Ruhiyə DASALAHLİ

Harda müəllimə ehtiyac varsa, o, orda!

Vətən müharibəsi qəhrəmanlarından biri riyaziyyat-informatika müəllimi Rəşad Mirzəyevdir. Əslən Gədəbəy rayonunun Arabacı (indiki Çəkəlli) kəndindəndir. Amma uzun illərdir ki, Arabacı onun üçün, sadəcə ata yurduna çevrilib. Rəşad müəllim müəllimlik etmək üçün getdiyi Zəylək kəndində özüne yurd salıb. Artıq o yurda vətəne 2 əsgər, kim bilir, bəlkə də özü kimi iki qəhrəman zabit yetişdirir.

Ali təhsil almaq üçün çoxib ata yurdundan, 1995-1999-cu illerde Bakı Dövlət Universitetinin tətbiqi riyaziyyat fakültəsində oxuyub. Ancaq sonra geri qayıtmayıb: “Mən ali məktəbi bitirəndə rayonumuzda müəllim

sixlığı vardi. Ona görə də müəllimə harda ehtiyac varsa, ora getməyə qərar verdim. Məni Daşkəsənə göndərdilər”.

Rəşad müəllim ona ən çox ehtiyac duyulan yerde - Daşkəsən rayonun Zəylək kənd tam orta məktəbində işə başlayıb. Daşkəsənə bir kəndi eli, bir qızı ailesi bilib. 2008-ci ildən çalışdığı Zəylək kənd tam orta məktəbin direktorudur. Deyir, o vaxt kollektivin məsləhəti ilə direktorluq namizədiyi təsdiqlənib.

Sonra Vətənin kimə daha çox ehtiyacı olduğunu müəyyənləşdirdi

Ancaq müəllimliyə başlamadan görməli olduğu bir iş də vardi. Ödəməli olduğu bir borc - Vətən borcu onu gözəyirdi. Hərbi xidmətə getdi. Burada da

Vətən müharibəsinin qəhrəmanı

2020-ci ilin iyun hadisələri zamanı yüzlərlə vətənpərvər azərbaycanlı kimi o da hərbi

basıldıq. Tamamilə fərqli hissələr doğrdu insannın ürayında. Kəlbəcərə ilk daxil olanlardan biri də mən oldum. Dekabrın 31-dək Kəlbəcərdə qaldım”.

Ordan tərxis olunaraq evinə qayıdıb.

mayaraq, torpaqlarımızı geri almaqdə qərarlıydıq. İllik yox, neçə əsrlik erməni bəlasından birdəfəlik qurtulmağa çalışırdıq”.

İrəlilədikcə qururlanan, həvəslənən Azərbaycan Ordu-

"Azərbaycan ali məktəblərində onlayn təhsil təcrübəsi: çağırışlar və perspektivlər"

Dövlət Gəmərük Komitəsinin Akademiyasında Azərbaycanda pandemiya şəraitində ali məktəblərdə məsafədən təhsil prosesinin problemləri araşdırılıb, mövcud imkanlar dəyərləndirilib. Akademiyanın Monitoring və qiyamətləndirmə şöbəsinin rəisi Araz Aslanlı, Xəzər Universitetinin Humanitar, təhsil və sosial elmlər fakültəsinin dekanı Elza Səmədova və təhsil eksperti Kənül Abashlinin müəllifi olduğu layihə çərçivəsində reallaşdırılan tədqiqatın nəticələri əsasında hesabat da hazırlanıb. Yerli və xarici ekspertlerin iştirakı ilə aparılan bu tədqiqatın nəticələri bu günlərde "Azərbaycan ali məktəblərində onlayn təhsil təcrübəsi: çağırışlar və perspektivlər" adlı onlayn konfransın mövzusu olub. 25 ali təhsil müəssisəsinin prorektörleri, o cümlədən tədris hisselerinin müdürü, tanınmış təhsil ekspertləri, ictimaiyyət və media nümayəndələrinin qatıldığı konfrans böyük maraqla səbəb olub.

Tələbələr arasında keçirilən sorğunun nəticələri konfransda müzakirə olunub

Dünyanın böyük bir hissəsi onlayn təhsilə hazır deyildi

Ölkəmizdə ilk dəfə reallaşdırılan bu tədqiqatın maraqlı nəticələri var. Akademiyanın rəisi Qulu Novruzov onlayn tədrisə keçidə bağlı ölkəmizdə təhsil alan 4 minə yaxın tələbənin fikrinin öyrənildiyi bu tədqiqatın nəticələrinin təhlilindən sonra ortaya çıxan hesabatdan danışır. Onun fikrine, pandemiya dünənin başı üstündə alanda nəinki Azərbaycan təhsil ictimaiyyəti, ümumiyyətə, dünənin böyük bir hissəsi onlayn təhsilə hazır deyildi: "Çoxsaylı suallar, yanışmalar ortaya çıxdı. Qısa müddədə ali məktəblər təhsilin keyfiyyətinin artırılması üçün mümkün olan imkanları müəyyənləşdirib təcili addımlar atmağa çalışdı".

Tələbələrin onlayn dərslərə münasibəti

Ölkə təhsilindən sürətli qərarlar tələb edən pandemiya şəraiti çox keçmədən məsafədən təhsili zərurətə çevirib. Prosesin idarə olunmasında Təhsil Nazirliyinin də koordinasiyasını qiyamətləndirir Q.Novruzov tədqiqatın bir sıra maraqlı məqamlarına diqqət çəkib.

Artıq 1 ilə yaxındır ki, tətbiq edilən onlayn dərslərə münasibət birmənalı deyil.

Tədqiqat məqsədi ilə fikri soruşulan Azərbaycan tələbələrinin 89 faizi bildirir ki, onlar onlayn dərslərə telefonla qoşular. Lakin bu, o demək deyil ki, ölkəmizdə kompüter sahibi olan ailələrin sayı azdır. Məsələ burasındadır ki, tələbələrin cəmi 34.6 faizi evdə onlayn dərslərə qoşulur.

şulmali olan bir nəfər olduğunu göstərib. Fikri soruşulanların çoxu evdə tək olmadıqlarını bildiriblər. Məsələn, 38 faiz bir evdən 2 nəfər, 22.3 faiz 3 nəfər, 5.1 faiz isə 4 və daha çox adamın eyni vaxtda onlayn dərslərə qoşulması olduğunu qeyd edib. Bu da öz növbəsində texniki problemləri bərabərində gətirib.

Tələbələrin böyük əksariyyəti - 82 faizdən çoxu onlayn dərslərin bütün fənler üçün uyğun olmadığını düşünür. 80.4 faiz onlayn dərsləri effektiv öyrənmə vəsítəsi hesab olur. Üzərə ənsiyyət əksiliyi səbəbindən öyrənməyə həvəsin azaldığını deyənlər tədqiqata qatılan tələbələrin 70 faizində çoxunu təşkil edib. Negativ cavabların üstünlüyünə baxmayaq, tələbələr müəllimlərlə ənsiyyət prosesini qənaətbəxş hesab ediblər. Onların fikrine, müəllimlər ortaya çıxan problemlərin həli üçün əllerindən gələni ediblər.

Internet yoxdur - bəhanədir, yoxsa səbəb?

Azərbaycanda mövcud durumu tədqiqat mövzusuna çəvərən layihə müəllifləri araşdırımlara Avstraliya, Böyük Britaniya, Kanada, ABŞ-də bu sahədə aparılan tədqiqatlar, akademik işlərdən başlayıblar. Məlum olub ki, dünənin bir çox ölkələrində oxşar göstəricilər ortaya çıxıb. Məsələn, internetin keyfiyyəti ilə bağlı problemlər hətta dünənnin ən inkişaf etmiş ölkələrində belə yaşanır. Ancaq bu problemin öhdəsindən gələnlər də olub. Məsələn, internetin ADGA-da verilən təhsilin keyfiyyətinə mənfi təsirinin qarşısını almaq üçün "internet yoxdu" bəhanələrinə yer verilməyib. Dövlət Gəmərük

Akademiyası qətiyyətlilik göstərib. Nəticədə 2020-2021-ci tədris ilindən yüksək qoşulma faizi nail olunub.

Sorğu göstərib ki, bu problem hər yerde eyni pəşəkarlıq və tələbkarlıqla idarə olunmayıb. Beləliklə, sorğuya cəlb edilən 4000 telebenin cəmi 28 faizi fəal və davamlı olaraq dərslərə qoşuldugunu bildirir də, 72 faizi müxtəlif faktorların onların dərslərə qoşulmalarına əngəl təşkil etdiyini göstərib.

Özünü öyrətmə bacarığı formalaşdırılmalıdır

Tədqiqatın ortaya çıxardığı ən vacib nəticələrdən biri bundan ibarətdir ki, onlayn təhsilde effektiv nəticə, sadəcə texnoloji problemlərlə bağlı deyil. Bir sira ölkələrdə təhsil özünü öyrətmə bacarığı formalaşdırır. Tələbələr "Müəllim deyər, tələbə icra edər" vərdişi ilə davranışın və sırf bu səbəbdən mart ayından təhsildən tamamilə qopanlar var. Bu məqama xüsusi diqqət çəkən Türkiye Ali Təhsildə Keyfiyyət Şurasının (YÖKAK) müşaviri, Çankaya Universitetinin Tehsil fakültəsinin dekanı professor Büket Akkoçyununun fikrincə, onlayn tədrisin təşkilində Türkiye ilə Azərbaycanın problemləri oxşardır. Pandemiya dünyada 2 milyard telebeni ve 195 ölkəni əhatə edib. Odur ki, o, pandemiyanın sonrakı döndərə tədrisin təşkilində gözənlənən zəruri dəyişikliklərə diqqət çəkib, yeni təhsil siyasetinin, tədris proqramlarının zəruri olduğunu qeyd edib.

Böhran yeni imkanlar açır

Milli Məclisin Elm və təhsil komitəsinin sədr müavini, professor Musa Qasimli böhranların həm də yeni imkanlar və çıxış yolları axtarılab tapılmasına görə tədqiqatçı qənaətindənədir. O, bu fikrini pandemiya şəraitinin yeni texnologiya və internetin imkanlarının inkişafına səbəb olması ilə izah edib.

DKG Katibliyinin rəisi Anar Süleymanov təhsilin rəqəmsal transformasiya kontekstində müzakirələrinin aktuallığını, Gəmərük Akademiyasının gəmərük xidməti kadrlarının hazırlanmasında önemini qeyd edib.

Konfransda o da vurgulanıb ki, tədqiqatın nəticələri elmi məqalə formatında beynəlxalq jurnalda dərc olunacaq.

Ruhiyə DAŞSALAHLİ

Ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrində imtahan sessiyası başlayıb

Yanvarın 11-dən ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrində 2020-2021-ci tədris ilinin payız semestrinin imtahan sessiyası başlayıb.

Təhsil naziri Emin Əmrullayevin müvafiq əmrinə əsasən, imtahan sessiyası distant (məsafədən) formada keçirilir. Müəyyən fənlər üzrə imtahanlar əyani keçirildiyi təqdirdə "Tibbi Ərazi Bölmələrini İdarəetmə Birliyi" publik hüquqi şəxs tərəfində hazırlanmış "İmtahanlar zamanı koronavirus infeksiyaların (COVID-19) profilaktikasına dair metodiki göstərişlər"ə riayət edilməlidir. Həmçinin, Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 10 sentyabr tarixli 332 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Xüsusi karantin rejimi dövründə Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən təhsil müəssisələrində tədris və tolim-tərbiyə prosesinin təşkilini müvəqqəti Qaydalar" na əməl edilmelidir.

Əmrədə bildirilir ki, ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinin rəhbərləri imtahan sessiyasının qüvvədə olan normativ sənədlər əsasında təşkilini təmin etməli, rəhbərlik etdikləri təhsil müəssisələrində imtahan qorargahı yaratmalıdır. Həmçinin qorargaha daxil olan hər bir şikayot operativ şəkildə aşdırılmalıdır. İmtahanların təşkilində və gedisatında nöqsanları yol vermiş şəxslər barədə mövcud qanunvericiliyə uyğun tədbirlər görülcək.

İmtahan sessiyası 4 həftə müddətində davam edəcək.

BMU-nun rektoru onlayn keçirilən imtahanları izləyib

Bakı Mühəndislik Universitetində (BMU) 2020/2021-ci tədris ilinin payız semestrinin qış imtahan sessiyası onlayn formada öz işinə başlayıb.

BMU-dan bildirilir ki, universitetin rektoru, professor Həvar Məmmədov və ali məktəbin digər rəhbər şəxsləri imtahanların gedisatını izləyib.

Rektor COVID-19 pandemiyası ilə əlaqədar olaraq imtahanların distant formada elektron təhsil platforması üzərində təşkil edildiyini bildirib və bunun üçün elektron universitet olan BMU-da bütün texniki imkanları yaradıldığı vurğulayıb.

H.Məmmədəv qış imtahan sessiyasının şəffaf və mövcud qaydalara uyğun keçirilməsi məqsədilə bütün tədbirlərin yüksək səviyyədə təşkil olunduğu diqqət çatdırıb. Tələbələrin biliyinən obyektiv və qərəzsiz qiymətləndiriləcəyinə əminliyini ifadə edən rektor imtahanda iştirak edən bütün tələbələrə ugurlar arzulayıb.

Qeyd edək ki, imtahan sessiyası başlanmadan əvvəl imtahanların onlayn təşkil və nəzarəti, həmçinin iştirak prosesi ilə bağlı müvafiq işlər görüllər. Eyni zamanda, müəllimlər, inzibati işçilər və tələbələr üçün müvafiq video təlimatlar, metodiki tövsiyələr, vizual materiallar hazırlanıb və təlimlər təşkil olunub. Hal-hazırda da BMU-nun Distant Təhsil və Keyfiyyətin Təminatı Mərkəzi tərəfindən tələbə və müəllimlərə sessiya müddətində operativ onlayn texniki dəstək xidməti göstərilir.

İmtahan sessiyası 4 həftə davam edəcək. Sessiya dövründə universitet rəhbərləri başda olmaqla, Distant Təhsil və Keyfiyyətin Təminatı Mərkəzi tərəfindən imtahanlara mütəmadi onlayn nəzarət təşkil ediləcək.

LDU-da imtahanın nəticələri 50 balla qiymətləndiriləcək

Lənkəran Dövlət Universitetində (LDU) 2020/2021-ci tədris ilinin payız semestrinin imtahan sessiyasına start verilib. İmtahanlar yanvarın 11-dən fevralın 6-sına kimi distant formada keçiriləcək.

Universitetdən bildirilir ki, imtahanda fənn üzrə elektron bildirişdə olan sualların cavablandırılması və həmin cavabların elektron formada şəxsi kabinetə yerləşdirilməsi üçün hər bir tələbəyə 2 saat 30 dəqiqə vaxt nozorda tutulub.

Fənlər üzrə imtahanın nəticələri (aralıq qiymətləndirmə) maksimum 50 balla (hər imtahanın cavabı maksimum 10 bal olmaqla) qiymətləndiriləcək.

İmtahan sessiyasında tələbələrin biliyinən obyektivliyi təmin etmək, ortaya çıxa biləcək negativ halları dərhal aradan qaldırmak məqsədi ilə Operativ Qərargah və Apelyasiya Komissiyası yaradılıb.

İmtahan sonucları elan olunduqdan sonra aralıq qiymətləndirmenin nəticəsindən narazı qalan tələbələr ləsəpelliya-sya@gmail.com e-mail ünvanına müraciət edə bilərlər. Həmin müraciətlər mütəxəssis müəllimlər və kafedra müdirlərinin iştirakı ilə operativ araşdırılacaq, nəticəsi barədə tələbəyə məlumat veriləcək.

Rəqəmsal bacarıqlar üzrə tədris portalı

Rauf Cabarov:
“Pandemiya dövründə rəqəmsal bacarıqlar özünü xüsusiilə bütürə verdi”

Dünyanın bürülmüş koronavirüs pandemiyası ötən ilin əvvəllərindən Yer kürsünün müxtəlif bölgələrində təhsilalanların tədris prosesində ciddi problemlər yaratmaqla qlobal tehlükəyə çevrildi. Şübhəsiz ki, yaranmış situasiyada milli təhsil sistemləri qarşısında duran təxirəsalınmaz vəzifə müxtəlif təlim texnologiyalarından istifadə etməklə ən qisa vaxtda tədrisin fasilesizliyinin təmin olunmasına nail olmaq idi. Pandemiya bunulunda da təhsildə yeni texnologiyaların tətbiqi və yenilərinin yaradılması, rəqəmsal bacarıqların təsviqi üçün yeni imkanlar yaratdı. Azərbaycanda da bu sırada diqqətəlayiq işlərə imza atıldı. Çox sevindirici həldir ki, bu sahədə “2007-2015-ci illərdə Azərbaycan gəncərinin xarici ölkələrdə təhsili üzrə Dövlət Programı” məzunları da öz töhfələrinə verirlər. Bu günlərdə rəqəmsal bacarıqlar üzrə https://iktlab.edu.az tədris portalının istifadəye verilməsi də uğurlu təşəbbüslerdən hesab oluna bilər. Portal İnformasiya-Kommunikasiya Texnologiyalarının Tətbiqi və Tədrisi Mərkəzi tərəfindən yaradılıb. Mərkəzin direktoru, layihənin müəlliflərindən, Dövlət Programı çərçivəsində Böyük Britaniyanın Manchester Universitetinin “İnformasiya sistemləri və idarəetmə” ixitisası üzrə məzunu Rauf Cabarov “Azərbaycan müəllimi” qəzeti məsahibəsində portalın fəaliyyəti barədə fikirlərini bölüşdü.

- Portalın yaradılması hansı zərurətdən irəli gəldi?

- Məlum olduğu kimi, rəqəmsal bacarıqlar ölkə əhalisinin gündəlik həyatında və müxtəlif xidmətlərdən istifadəsində əhəmiyyətli rol oynayır. COVID-19 pandemiyası dövründə bu, özümüz xüsusiilə bütürə verdi. Məsafədən dövlət və bank xidmətləri, iş, e-ticaret və s. kimi tətbiqlər rəqəmsal bacarıqlara olan telebəti dəha da artırdı. Eyni zamanda, təhlillər göstərir ki, ölkəmizdə əhalinin, o cümlədə xanımların rəqəmsal bacarıqlarının artırılması və inforasiya-kommunikasiya texnologiyalarından istifadəsi üzrə bəliklərinin inkişafına ehtiyac vardır. Diger tərəfdən, bu bacarıqları ana dilimizdə onlayn əldə etmək üçün resurslar çox azdır.

Bütün bu məqamları nəzərə alaraq, İKT LAB Tətbiq və Tədris Mərkəzi tərəfindən onlayn tədris portalı yaradılıb. İktlab.edu.az onlayn tədris portalı İKT və rəqəmsal bacarıqlar üzrə videoedərlərdən ibarət ədnəsi onlayn təlimləri təqdim edir.

Qeyd edək ki, onlayn tədris portalı və portalda yerləşdirilən multimedia video dərslər Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin və Beynəlxalq Telekommunikasiya İttifaqının dəstəyi və “İKT LAB” Tətbiq və Tədris Mərkəzinin təşkilatlılığı ilə həyata keçirilən “Qadınlar üçün multimedia onlayn kurs və web-portalın inkişafı” adlı layihə çərçivəsində hazırlanıb.

- Portalın missiyası və məqsədləri barədə nə deyərdiniz. Portal istifadə

dəçərlər üçün nələr vəd edir?

- Portalın əsas məqsədi ölkəmizin hər bir nöqtəsində əhalinin, xüsusiilə xanımların ədnəsi onlayn təlimlərə rəqəmsal texnologiyalar üzrə bilik və bacarıqları artrılmasına dəstək verməkdir. Portal “hami üçün rəqəmsal bacarıqların inkişafı” missiyası ilə fəaliyyət göstərir və ümид edir ki, bu, resurs texnologiyalar üzrə bilik almaq isteyen bütün insanlara kömək edəcəkdir.

Təlimləri uğurla başa vuran şəxslər portal üzərində dərhal sertifikatlarını əldə edə bilərlər. Bu, onların şəxsi kariera inkişafına da töhfə verecekdir.

- Portalın əhatəliliyi barədə nə deyib ilər siniz?

Portalda İKT və rəqəmsal texnologiyalar üzrə müxtəlif mövzulara həsr edilən və ana dilimizdə hazırlanmış video təlimlər yerləşdirilib. Bu kurslar sayəsində istifadəçilər interaktiv formada onlayn təlimlərdə iştirak edəcəklər. Hələ hazırda portalda kompüter bilikləri, rəqəmsal bacarıqların əsasları, internet texnologiyalarından istifadə və digər bu kimi kurslar mövcuddur. Xaxın gələcəkdə rəqəmsal marketing və programlaşdırma kimi kurslar portalda yer alacaqdır.

Həminizi https://iktlab.edu.az portalında qeydiyyatdan keçməyə, onlayn təlimlərdə iştiraka və yaxınlınızı bu portalda cəlb etməyə dəvət edirik.

- Uğurlar!

Oruc MUSTAFAYEV

STEAM kreativ həll kimi

STEAM təhsilli mütəxəssislərə işəgötürənlər daha çox üstünlük verir

Məlum olduğu kimi, dünya ölkələrində pandemiyann davam etdiyi müddətdə İKT bacarıqlarının, esasən təlim texnologiyalarının əhəmiyyəti durmadan artmaqdadır. Bu monada özündə elm, texnologiya, mühəndislik, incəsənət, riyaziyyat ehtiva edən STEAM yanaşma hazırlada mili təhsil sistemlərində on düzgün, on kreativ həll yolu kimi geniş tətbiq olunmaqdadır. STEAM elm, texnika, mühəndislik, incəsənət və riyaziyyatdan təhsilalanların tələbatlarına, dialoqa və tonqidi düsünsəcə rohborlik etmək üçün giriş nöqtələri kimi istifadə edir.

Təhsildə STEAM yanaşmanın tətbiqi ona gotirir ki, tələbələr düşünülmüş rəsədlər qəbul edir, empirik tədris qoşular, problemlərin həllində təşəbbüskarlıq göstərir, bu isə komanda işini qəbul etmələrinə və yaradıcı proses vəsiyyətli işləmələrinə səbəb olur.

Bunlar yeniliklərdir, müəllimlər, 21-ci əsrin liderləri və şagirdləridir!”, - deyər Böyük Britaniyadakı STEAM və İncəsənət İnteqrasiyası İnstitutunun məqaləsində deyilir.

Bəzən müəllimlər müxtəlif konfrans və ya tədris kurslarına gedirlər, bəzən isə məktəblər müyyən dərsleri stimullaşdırmağa çalışırlar. Bu, STEAM çərçivəsində işə başlamaq üçün əla bir yoldur, baxmayaraq ki, on gözəl cəhət edir ki, STEAM yanaşma hər hansı bir dərsdə, hər hansı bir müəllim tərəfindən istifadə edilə bilər.

COVID-19-un STEAM-a təsiri

Pandemiya məktəblərdə təhsilin yönünü, üsulunu dəyişdi və STEAM-la bağlı adı fəaliyyət növleri ona yərini yetirilməsində çətinliklərin artmasına səbəb oldu. Bir çox hallarda dərsdənəzarər dərnəklər öz fəaliyyətini dayandırmışdır.

Londondakı “Brighton Girls” STEAM məktəbinin direktoru Fil Marsdurumu belə izah edir: “Şübhəsiz ki, pandemiya başlayandan beri şagirdləri qrup halında öyrətmek bizim üçün dəha çətin oldu. Məktəbdən sonra müəllimlər klubumuzu dayandırmışq məcburiyyətində qaldıq ki, bu, çox ağır hal idi, çünki biz sosial məsəfəni saxlamalı olduğumuzdur”.

Her şəxəs rəğmən məktəblər pandemiya zamanı STEAM fəaliyyətini dəstəkləmək üçün öz bacarıqlarından istifadə etməli idilər.

Brentwood Hazırlıq Məktəbinin direktoru Ceysen Viskerd qeyd edir ki,

heç təsadüfi deyil ki, “Google” və “Tesla” kimi böyük şirkətlərdə texnologiya sahəsində təcrübəsi olmayan çox sayıda insan işləyir. Bütün işlər komandanın tərkibindədir və incəsənət vasitəsilə əldə olunan bacarıqlar çox

vaxt istonilən böyük STEAM layihəsində mühüm rol oynayır.

Təsadüfi deyil ki, Elon Musk 2020-ci ilin fevral ayında “Tesla”nın sənii intellekt komandasına əməkdaşlar topluyarkən, kollec diplomuna ehtiyac olmayışdı, daha çox sənii intellektin “dərin anlayışına” ehtiyac duyduğunu açıqladı. Bu dil, təhsilalanları mövzuya anlayışlarını yaxşılaşdırmaq və müstəqilliklərini möhkəmləndirək öz məsələlərini yaratmaq üçün məlumat və fikirlər tapmağa təşviq edən STEAM yanaşması ilə müükəmməl surətdə uyğunlaşır.

“STEAM-in mərkəzi sütunlarından biri problemlərin həllini axtarmaqdır və ədalətə demək lazımdır ki, COVID-19 problemlərin həlli zorluluğunu əvvellərdə olduğundan daha aktual edib. Biz açıq və qapalı məkanlarda beş resurslardan istifadə edərək STEAM tədris programımızı dəstəkləmək üçün əlimizdən goləni etdik. Təcrid zamanı şagirdlərdən problemləri evdə STEAM bacarıqlarından istifadə edərək həll etmələrini istədik və bəzi heyətəmiz noticələr aldıq, onları Zoom vasitəsilə bəltişdik”, - deyə Ceysen Viskerd qeyd edib.

Müştəqil məktəblər pandemiya dövründə əşyalarla həqiqətən fayda götürəcək, məsələlərin semarelliliyinə müsbət təsir göstərmək üçün perspektivli yanaşmadır. Tədqiqatçılar STEAM dərslərinin III-V siniflərdə fizikanın öyrənilməsinə töşəriyi öyrənmişlər. Nöticələr göstərir ki, cəmi doqquz saat STEAM dərs almış şagirdlər elmi nailiyyətlərini yaxşılaşdırıblar.

Başqa bir araştırma göstərir ki, STEAM şagirdlərin müvəffəqiyətinə və müəllimlərin semarelliliyinə müsbət təsir göstərmək üçün perspektivli yanaşmadır. Tədqiqatçılar STEAM dərslərinin III-V siniflərdə fizikanın öyrənilməsinə töşəriyi öyrənmişlər. Nöticələr göstərir ki, cəmi doqquz saat STEAM dərs almış şagirdlər elmi nailiyyətlərini yaxşılaşdırıblar.

“Talbot Heath” Məktəbinin rəhbəri Anqarad Holloway deyir ki, STEAM dərslər şagirdlərə əvvəller heç vaxt əldə etmədikləri dərin anlayış və zəka verib.

Bu, şagirdlərin təhsilini və onların “ayaq üzərə düşünməy” kömək edə bilər. Tədqiqatçılar göstərib ki, fənləri STEAM, integrasiya osasında öyrənən şagirdlərin uğurları elm-ləri ayrı-ayrılıqla öyrənen təhsilalanların seviyyəsindən yüksəkdir.

“Journal of Educational Change” jurnalında dərc olunmuş beynəlxalq araşdırma göstərir ki, STEAM və savadlılıq əlaqəsi koqnitiv inkişafə müsbət təsir göstərə, savadlılıq və riyaziyyat bacarıqlarını artırmağı, həmçinin şagirdlər öz işləri və öz həməyəşlərin işi haqqında düşünməyə kömək edə bilər. Tədqiqatçılar göstərib ki, fənləri STEAM, integrasiya osasında öyrənən şagirdlərin uğurları elm-ləri ayrı-ayrılıqla öyrənen təhsilalanların seviyyəsindən yüksəkdir.

“Journal of Educational Change” jurnalında dərc olunmuş beynəlxalq araşdırma göstərir ki, şagirdlər onların dəha müştəqil, tənqidli düşüncəli, uyğunlaşmış qadır olmalarına imkan verən STEAM yanaşmasının bəhəsini qazanırlar və indiki şəraitdə bizim ehtiyacımız burudur.

Ümumdünya İqtisadi Forum qeyd edir ki, ənənəvi iş rolları və texnoloji funksiyalar arasında sorhədlər qarşılaşdırıldığında, rəqəmsal və insan vəzifələrinin birləşməsi baş verir ki, bu da daha geniş, bütövlükde düşünen insanlar üçün ən yaxşı həll olunur. Tez-tez universal kimi nəzərdən keçirilən STEAM təhsilli mütəxəssislərə işəgötürənlər daha çox üstünlük verir.

Oruc MUSTAFAYEV

"QARABAĞın məşhur müəllimləri"

**QARABAĞIN
məşhur müəllimləri**

Cabbar bəy Vəlibəyov

Görkəmli maarif xadimi Cabbar bəy Vəlibəyov 1893-cü ildə Şuşa qəzasının I Baharlı kəndində anadan olub. Cabbar bəy öz evində məktəb açaraq şagirdlərə ərəb və rus dillərini, tarix, riyaziyyat və Azərbaycan ədəbiyyatını öyrədirdi. Ağdam rayonu I Baharlı kənd məktəbinin yaradıcısı olub.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
TƏHSİL NAZIRLIYI

Cabbar bəy Vəlibəyov

Görkəmli maarif xadimi Cabbar bəy Vəlibəyov 1893-cü ildə təhsilini başa vurub doğma kəndində qayğıdan sonra öz evində məktəb açaraq müəllimlik fəaliyyəti ilə məşğul olub. Dərs dediyi şagirdlərə ərəb və rus diləri, tarix, riyaziyyat, Azərbaycan ədəbiyyatını öyrədirdi. Ehtiyacda olan yoxşuların dərsə marağını artırmaq məqsədilə onları məktəb ləvazimatı ilə temin edən Cabbar bəy gördüyü işler sayesində I Baharlı kəndində yeni tipli məktəbin əsasını qoyub.

Cabbar bəy Vəlibəyovun yaratdığı məktəbdə sonralar Azərbaycanın müxtəlif sahələrində mütəxəssis kimi fəaliyyət göstərən insanlar təhsil alıb. Heyati boyu müəllim adını şərafə daşıyan Cabbar bəy Sovet hökuməti illərində Xalq Maarif Komissarlığının qərarı ilə I Baharlı kənd məktəbinin müdürü işləməklə yanaşı, pedaqoji fəaliyyətini Ağdamın Qiyası, Güllüçə və başqa kəndlərində də davam etdirib. O, 1937-ci ilə kimi Ağdam rayonu I Baharlı kənd məktəbinin müdürü olub.

Tofiq Hacıyev

"Şöhrət" ordenli, dilçi, türkoloq-alim, Azərbaycanın maarif nəziri vəzifəsində çalışmış Tofiq Hacıyev 1936-cı ildə Cəbrayıl rayonunu Soltanlı kəndində anadan olub.

Tofiq Hacıyev təkcə Azərbaycanda deyil, bütün türk dünyasında nüfuzlu dilçi alım kimi tanınır. Akademik Tofiq Hacıyevin həyat yoluna nozər saldıqda onun milli təsəssübəzə ziyalı, təpəden dırnağa qədər əsl elm adamı olduğunu görürük. Sağlığında ədəbi məktəb yaratmış alımlərdənir. Tofiq Hacıyev müəllim-pedaqoq kimi də sevilib. Türkiyəli alim Yavuz Donat "Hocaların hocası" məqaləsində akademik Tofiq Hacıyevdən bahs edərən Azərbaycanda ona "Hocaların hocası ("Müəllimlərin müəllimi") kimi xıtab olunduğunu haqlı olaraq vurgulayır.

Tofiq Hacıyev ədəbi məktəbinin nümayəndəleri müxtəlif sahələrdə tədqiqatlar apararaq dilçiliyimizi inkişaf etdirir. Tofiq Hacıyev 1962-1967-ci illərdə M.F.Axundov adına Azərbaycan Pedaqqi Diller İnstitutunda (indiki Azərbaycan Diller Universiteti) müəllim və dosent vəzifələrində çalışıb, 1968-ci ildən isə Azərbaycan Dövlət Universitetində (indiki Bakı Dövlət Universiteti) pedaqoq fəaliyyətini davam etdirib. Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunun direktoru işləyib. 1984-cü ildən Bakı Dövlət Universitetinin Türkologiya kafedrasının müdürü vəzifəsində çalışıb. 1993-cü ildə Azərbaycanın maarif naziri vəzifəsində işləyib, təhsilin və elmin inkişafındakı xidmətlərinə görə "Şöhrət" ordeni ilə təltif edilib.

QARABAĞIN məşhur müəllimləri

Tofiq Hacıyev

Türk dünyasının görkəmli alimi, Azərbaycanın maarif naziri vəzifəsində çalışmış Tofiq Hacıyev 1936-cı ildə Cəbrayıl rayonunda anadan olub. Görkəmli alim dilçilik, türkologiya sahələri üzrə milli kadrların yetişdirilməsi məsələsinə böyük önem verib, Azərbaycanda təhsilin və elmin inkişafındakı xidmətlərinə görə "Şöhrət" ordeni ilə təltif edilib.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
TƏHSİL NAZIRLIYI

Süleyman Ələsgərov

Görkəmli bəstəkar, pedaqoq, respublikanın xalq artisti Süleyman Ələsgərov 1924-cü ildə musiqi və mədəniyyət beşinci olan Şuşada anadan olub.

"Üzeyir ruhlu sənətkar" kimi dəyerləndirilən Süleyman Ələsgərov ömrünün çox hissəsini pedaqoq fəaliyyətə həsr edib. A.Zeynallı adına Musiqi Texnikumunun (indiki Azərbaycan Milli Konservatoriyası) nəzdində Musiqi Kolleci direktoru, mahnı və rəqs ansamblının rəhbəri, Mədəniyyət Nazirliyində İncəsənət şöbəsinin müdürü, Dövlət Televiziya və Radio Komitəsində xalq çalğı alətləri orkestrinin dirijoru və musiqi bədi rəhbəri, Musiqili Komediya Teatrının direktoru və baş dirijoru, Bakı Musiqi Akademiyasında xalq çalğı alətləri kafedrasının müdürü vəzifələrində çalışıb. O, 1957-ci ildə Ü.Hacıbəyov adına Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasında dərs deyib. Ömrünün son illərində Bakı Musiqi Akademiyasının "Dirijorluq" kafedrasının professoru olub, Akademiyanın Şuşa filialının direktoru vəzifəsində çalışıb.

Bütün varlığı ilə Qarabağa, doğulub boy-a-başa çatdığını Şuşaya bağlı olub. Musiqinin müxtəlif janrlarında qələmini sinayaraq dəyərli sənət əsərləri yaradan bəstəkarın özünəməxsus musiqi dili vardi. Öz töbirinə desək, gərək yaxşı bəstəkar əsərinin ilk notlarından tanınır.

**QARABAĞIN
məşhur müəllimləri**

Süleyman Ələsgərov

Azərbaycanın musiqi tarixində öz imzası və dəsti-xətti olan Süleyman Ələsgərov 1924-cü ildə Şuşada anadan olub. "Üzeyir ruhlu sənətkar" kimi dəyerləndirilən Süleyman Ələsgərov ömrünün çox hissəsini pedaqoq fəaliyyətə həsr edib. A.Zeynallı adına Musiqi Texnikumunun (indiki Azərbaycan Milli Konservatoriyası) nəzdində Musiqi Kolleci direktoru, mahnı və rəqs ansamblının rəhbəri, Mədəniyyət Nazirliyində İncəsənət şöbəsinin müdürü, Dövlət Televiziya və Radio Komitəsində xalq çalğı alətləri orkestrinin dirijoru və musiqi bədi rəhbəri, Musiqili Komediya Teatrının direktoru və baş dirijoru, Bakı Musiqi Akademiyasında xalq çalğı alətləri kafedrasının müdürü vəzifələrində çalışıb. O, 1957-ci ildə Ü.Hacıbəyov adına Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasında dərs deyib. Ömrünün son illərində Bakı Musiqi Akademiyasının "Dirijorluq" kafedrasının professoru olub, Akademiyanın Şuşa filialının direktoru vəzifəsində çalışıb.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
TƏHSİL NAZIRLIYI

istedadın, idrakin işığı

Hər insan ömrü bir kitaba bənzeyir. Bu kitab qalın, bər-bəzəkli kağızda, cilddə də ola bilər, adı kağızda da. Ancaq əsas məsələ, dəyər göstəricisi ömrü kitabının məzmunu ilə bağlıdır. Necə yaşamışam? Ortada nələr var? Tarixa qovuşan illər hədər getməyib ki?!... Pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Viddi Paşa oğlu Bəşirovun anadan olmasının 70. elmi-pedaqoji fəaliyyətinin 45 illiyi münasibətlə təsəssüratını qələmə alarkən qanuni iftixar hissi keçirdim. Ötən illərə, anlara nəzər salarkən bir daha əmin oldum ki, illər hədər getməyib. Zəhmətsevərliyi, arayıb-axtarmaq həvəsi, səyişə çalışıb. Çoxlarına nümunə olan bu həyat-ömr yolu haradan başlanıb?

Səmərəli fəaliyyətin başlıca amilləri kimi dəyərləndirilirdi.

İstedadlı, teşəbbüskar pedaqoq Viddi Bəşirovun ildən-ile artan uğurlarını görünərin arzusu, istəyi bir oldu: elmi tədqiqat işlərinə qoşulmaq, yaradıcılıq axtarışlarında olmaq. Əslinə qalsa, Viddi müəllim də bu qənaətə golmişdi. Ancaq həmkarlarının, dostlarının istək və xoş arzuları onu bir az da ürkələndirirdi.

1982-ci ilin noyabr ayı. Elmi-pedaqoji fəaliyyətə başlamasının ilk ayı. Mehəz həmin ayda görkəmli pedaqoq alimlərin yetişməsində, boy sırasının artmasında çox böyük mövqeyi olan Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Pedagoji Elmlər İnstitutundan aspiranturasına daxil oldu. Elm aləminə aparan yolun ilk cığırını buradan başlandı. “XIX əsrin ikinci yarısında Azərbaycanda pedagoji fikrin inkişafına mütərəqqi rus pedagoji ideyalarının təsiri” mövzusunda namizədlik dissertasiyası üzərində işlədi. Tələb olunan vaxtda tamamlayıb müvəffəqiyyətlə müdafiə etdi, alimlik dərəcəsi aldı.

İlk uğurların fərəhi daha yaxşı, inamlı olur, - deyənlər də haqlıdır. Elm aləmində inamlı addımlar atdıqı institutda səmimi kollektive sadıqlik nümunəsi göstərdi.

V.Bəşirov 1985-ci ildən 1999-cu ildək Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Pedagoji Elmlər İnstitutunda kiçik elmi işçi, baş elmi işçi, böyük elmi işçi vəzifələrində çalışmışdır. Bir-birindən maraqlı sinifdən xaric və məktəbdən-kənar tədbirlərin, o cümlədən fənn gələçərinin müntəzəm, sistemlə keçiriləsinə nail oldu.

Səadət hər kəsin öz olındır, - deyənlər haqlıdır. Səadətə, uğurlara aparan yollar elə o vaxtlar başlıdı. Müstəqil pedagoji fəaliyyətin 3-4 ili ərzində tanınmaq, rəğbət qazanmaq şəxsiyyətin heyrətamız cəhətlərdən sayılırdı.

1978-ci ildə Xəzər kənd orta məktəbinde sinifdən xaric və məktəbdən-kənar tədbirlər üzrə teşkilatçı vəzifəsi, 1980-ci ildə isə həmin məktəbdə təlim-tərbiyə işləri üzrə direktor müavini vəzifəsinə irali çəkilənək də elə belə adı təyinat deyildi. Zəhmətsevərliyin, təşəbbüskarlığın uğurlu cəhətləri,

kimi dəyərləndirilir. Bu baxımdan “Neriman Nərimanovun içtimai-tərəqqi ideyalarının tarixi əhəmiyyəti və onun genç nəslə aşilanması yolları”, “Məktəbin aile ilə elbir işin demokratik asaslar üzrə təşkilii”, “Azərbaycan maarifpərvərlerinin yaradılığında və tətənəvərlik tərbiyesi məsələləri” və s. adda çap olunan əsərləri mehz bu cür ideya inanının həyata uyarlılığını göstərir.

Pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Viddi Bəşirovun elmi-pedaqoji fəaliyyətinin son 20 ili respublikamızda və onun hüdudlarından kənarda da yaxşı tanınan Azərbaycan Dillər Universiteti ilə bağlıdır. Pedaqogika kafedrasının fəal əməkdaşdır. Səriştəliliyi, əzmkarlığı ilə dərs dediyi tələbələrin, habelə doktorant və dissertantların rağbetini qazanıb. Dövrün, zamanın tələbələrə homahəng səslişən mövzularda qəleme aldığı əsərlərə, respublika və beynəlxalq statuslu elmi-praktik konfranslardakı məruzələrə, gənc tədqiqatçılara verdiyi faydalı məsləhətlərə tanınır. Təkcə onu göstərmək kifayətdir ki, son illərdə keçirilən 18 adda elmi-praktik konfransda ən aktual mövzularda məruzə ilə çıxış etmiş, faydalı fikir-ray mübadilələrinə zəmin yaratmış faydalı tövsiyələrə diqqəti cəlb etmişdir.

Zəhmətsevər alimin yaradıcılıq tərcüməyi-halına diqqət etdiqdə bir daha əmin olur ki, Viddi Bəşirov bu möhtəşəm elm-təhsil ocağının sayılıbəsilən tədqiqatçı müəllimlərindəndir.

“Azərbaycan Milli-izahlı Ensklop pedik Pedaqoji Lügəti”nin, Pedaqogika kafedrası üzrə təhsil programının (kirkulunun), habelə təhsilin magistr pilləsində “İbtidai siniflərdə tədrisin metodologiyası” ixtisası üzrə pedagoji təcrübənin təşkili və keçirilməsinə dair programın və digər əsərlərin həmmüəlliflərindən biri kimi tanınan alimin elmi fealiyyətinin faydalıq əmsali da-ha parlaq şəkildə nezəre çarpar.

Dosent Viddi Bəşirov daima axtarışda olan, elmi biliyini arturan, aktual mövzular üzrə məqalələrlər mətbuat səhifələrində müntəzəm çıxış edən həmkarımızdır. Onun son vaxtlar “Azərbaycan müəllimi” qəzətinin səhifələrində dərc olunan məqalələri maraqla qarşılığın. “Gənc nəsil və milli mənəviyyat”, “Pedagoji prosesdə exlaqı münasibətlərin qoyuluşu”, “Pedaqogikanın müasir hədəfləri” və s. məqalələri nezəri-praktik əhəmiyyətində görə diqqəti cəlb edir. Müvafiq mütəxəssisləri səriştəli, səmərəli fəaliyyətə ruhlandırır. Özü də ruhlanır. İnanıraq ki, illərdən bəri üzərində işlədiyi və pedagoqika üzrə elmlər doktoru dərəcəsi almanın “Azərbaycan maarifpərvərələrinin mütərəqqi ideyalarının içtimai pedagoji fikrin inkişafına təsiri” (XIX əsrin sonu, XX əsrin əvvələri) mövzusunda tamamladığı dissertasiyanı da uğurla müdafiə edəcək. Anadan olmasının 70. elmi-pedaqoji fəaliyyətinin 45 illiyi ilə əlamətdər olan bu günlərdə hörmətli, ləyqətli həmkarımızı təbrik edir, ona uzun ömür, möhkəm cansağlığı, bundan sonra da xoş, səadəti günlər, illər arzulayıraq. Yaşa-yarat! Hələ yaşamağa deyər...

Viddi XƏLİLOV,
Pedaqogika üzrə elmlər doktoru,
professor, Əməkdar müəllim, akademik
Mehdi Mehdiyəz mukafati laureati

ADPU-nun nəzdində Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Kollecinde Qarabağ müharibəsində şəhid olmuş məzunları xatirəsini əbədiləşdirmək məqsədi ilə “Qəhrəmanlıq Zirvəsi” auditoriyası açılıb. Kollecin direktoru, dosent İsrail İsgəndərov Qarabağ müharibəsində iştirak etmiş tələbə və məzunlara göstərdikləri şücaətə görə təşəkkür edib. Şəhidlərimizin ruhu bir dəqiqəlik sükütlə yad edilib. Kolleç əməkdaşlarının 16 oktyabr 2020-ci il tarixində şəhid olmuş “Fiziki tərbiye müəllimliyi” ixtisasının 2-ci kurs tələbəsi Aqəquliyev İlkin Saməddin oğlunun xatirəsinə həsr etdikləri video-çarx nümayiş olunub.

“Qəhrəmanlıq Zirvəsi”

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji
Kollecində şəhidlərimizin xatirəsini
əbədiləşdirmək məqsədilə auditoriya açılıb

Səddir, ona görə ki, torpaqlarımız işğaldan azad olunub. İ.İsgəndərov Təhsil naziri Emin Əmrullayevin müsahibələrinin birində dediyi fikirləri diqqətə çatdırıb: Bu gün Azərbaycan gəncləri vətən savaşında mərdlik, vətənpərvərlik, cəsurluq nümayiş etdirərək qalib gəlibse, deməli, bu qələbədə Azərbaycan təhsilinin də kifayət qədər rolü var. Təhsilimizdə gənclərimizin təlim-tərbiyəsi düzgün istiqamətdə gedir.

Qeyd olunub ki, rektor, professor Cəfər Cəforovun tapşırığı ilə Şəhidlərimizin xatirəsini əbədiləşdirmək, gələcəkdə tələbələrimizin hər birinin fərəx edəcəyi bu gəncləri tanımları üçün bu auditoriyani “Qəhrəmanlıq Zirvəsi” adlandırmışdır və tələbələrin kolleclə tanışlığı bu auditoriyadan başlaması qərarını verdik.

Tədbirdə 1-ci Qarabağ müharibəsinin iştirakçıları, şəhid Aqəquliyev İlkin Sameddin oğlunun valideynləri iştirak ediblər.

Daha sonra tədbir iştirakçıları “Qəhrəmanlıq Zirvəsi” auditoriyası, Şəhidlərimizin xatirələrinə həsr edilmiş stendlərə tanış olublar. Şəhid atası İlkinin xoş xatirələrindən, uşaqlığından danışır. Sonda xüsusi vurgulanıb ki, şəhidlərimizin ruhuna ehtiram ve onların ezziz xatirasını yaşatmaq bizim borcumuzdur!

Biz birlikdə güclüyük! Qarabağ Azərbaycadır!

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi

Naxçıvan Dövlət Universiteti

Aşağıdakı dekan, kafedra müdürü və katedralarda
boş olan vəzifələri tutmaq üçün müsabiqə

ELAN EDİR

Fakültə üzrə dekan vəzifəsini tutmaq üçün

1. Fizika-riyaziyyat

Kafedra üzrə kafedra müdürü vəzifəsini tutmaq üçün

1. Kimya
2. Ümumi riyaziyyat
3. İnformatika
4. Təsviri incəsənət
5. Rus və şərq dilləri
6. Jurnalistika və xarici ölkələr ədəbiyyatı
7. Muzeyşunaslıq, arxiv işi və kitabxanaçılıq
8. Təməl tibb fənləri
9. İngilis dili və metodika
10. Memarlıq

Katedralarda boş olan vəzifələri tutmaq üçün

1. Coğrafiya kafedrası
müəllim - 1 yer
2. Azərbaycan tarixi kafedrası
baş müəllim - 1 yer

3. Ümumi tarix kafedrası
müəllim - 1 yer (0.5 ştat)
4. Azərbaycan dili və ədəbiyyatı kafedrası
müəllim - 1 yer
5. Nəqliyyat və informasiya texnologiyaları kafedrası
müəllim - 1 yer
6. Bələdiyyə və turizm kafedrası
*baş müəllim - 1 yer,
dosent - 1 yer (0.5 ştat)*
7. Teatr və mədəniyyətşünaslıq kafedrası
müəllim - 1 yer (0.5 ştat)
8. Muzeyşunaslıq, arxiv işi və
kitabxanaçılıq kafedrası
müəllim - 1 yer

Müsabiqədə iştirak etmək üçün sənədlər bu elan qəzətədə dərc olunduğu gündən bir ay müddətinədək qəbul edilir. Sənədləri rektorun adına yazılmış ərizə ilə birləkən aşağıdakı ünvana göndərmək lazımdır.

Ünvan: Naxçıvan şəhəri, Universitet şəhərciyi
Naxçıvan Dövlət Universiteti

Telefon: (036)545-23-66

REKTORLUQ

"AZƏRBAYCAN MÜƏLLİMİ"

Qəzet 1934-cü ildən çıxır

Baş redaktor	Sarvan İbrahimov	538-21-55
Mühasibatlıq	539-67-74	
Reklam və elanlar	539-20-77 (tel/faks)	

Ünvan: AZ-1100, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti,
529-cu məhəllə 23 M, Mətbuat Evi, 5-ci mərtəbə

Qəzet "Azərbaycan müəllimi"nin kompüter mərkəzində yığılın
ve "Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur

Qəzet hər həftənin cümə günü çıxır

Bank hesabımız

Azərbaycan Beynəlxalq Bankı 5 sayılı "Mətbuat şöbəsi"
Kodu: 805142 VÖEN: 9900001881
M/h: AZ 03 NABZ 0135010000000002944
S.W.I.F.T.: IBAZAZ 2X

"Azərbaycan müəllimi" qəzeti redaksiyası
Hesab № AZ80 IBAZ38060019443164986350
VÖEN: 1300397831

Lisenziya № 022327, İndeks: 0003, Tiraj 1191, Sifariş 94

Məsul növbəti: O.Mustafayev

"Alqoritmələrə deyil, müəllimlərimizə güvənəcəyik"

Oruc MUSTAFAYEV

Böyük Britaniya hökuməti COVID-19 səbəbindən bu ilin yay buraxılış imtahanlarını ləğv etmək qərarına gəldi. "Sky news" portalının məlumatına əsasən, Böyük Britaniyanın Təhsil naziri Gavin Williamson bildirib ki, 2021-ci ildə GCSE (ümumi təhsil haqqında attestat) və A-levels (tam orta təhsil programı) imtahanları ləğv olunacaq. O, hemçinin deyib ki, bu il bütün İngilterədə SAT (akademik qabiliyyət) imtahanları da keçirilməyəcək.

"Bu il biz alqoritmələrə deyil, müəllimlərimizə güvənəcəyik", - deyə G. Uilyamson bildirib. Cari tədris ilində məzunlar fənlər üzrə müəllimlər tərəfindən qıymətləndi-

rilecek. Qiymətləndirmənin nəticələri məktəblərinin tədris müddətindəki nailiyyyətlərinə uyğun olacaq. Nazir qiymətləndirmənin ədalətliliyəcəgini inandığını söyləyib.

Nəticələr necə formallaşacaq və hansı əsas parametrlər üzrə olacaq, bu, hələlik dəqiqləşməyib. "Öten il Birleşmiş Krallığın bütün dörd ölkəsində qiymətləndirmələrin aparılması mexanizmlərinin lazım olan gözləntiləri vermədiyini və nəticələrin tələbələr, onların valideynləri tərəfindən agrılı şəkildə hiss olunduğu aşkar ediblər", - deyə nazir vurgulayıb.

Hazırda İngiltərə məktəbliləri məsafəden öyrənirler. Belə rejim ağır epidemioloji vəzyyyotla əlaqədar on azı fevrallın ortalarına qədəm davam edəcək.

Etibarsız sayıılır

3 nömrəli Orta Texniki Peşə Məktəbi (indiki 3 nömrəli Bakı Peşə Liseyi) tərəfindən 1990-ci ildə Əhmədova (Hacıyeva) Xuraman Vidadi qızına verilmiş E-218977 nömrəli attestat iddiyi üçün etibarsız sayılır.

Mingəçevir şəhər 9 nömrəli tam orta məktəbi 2007-ci ildə bitmiş Əkbərzadə Türkən İsmayılov qızına verilmiş B-406052 nömrəli attestat iddiyi üçün etibarsız sayılır.

Mingəçevir şəhər 18 nömrəli tam orta məktəbi 2005-ci ildə bitmiş İsmayılov Tural Məhyəddin qızına verilmiş A-139364 nömrəli attestat iddiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 293 nömrəli tam orta məktəbin IX sinfini 2015-ci ildə bitmiş Mustafayeva Aysel Şair qızına verilmiş A-499695 nömrəli şəhadətnamə və 2017-ci ildə verilmiş E-017295 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat iddiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 17 nömrəli tam orta məktəbi 2011-ci ildə bitmiş Arıxov Fikrət Toğrul qızına verilmiş A-504509 nömrəli attestat iddiyi üçün etibarsız sayılır.

Bərdə rayon Məmmədiy kənd tam orta məktəbi 2020-ci ildə bitmiş Rüstəmov Orxan Teymur oğluna verilmiş E-330258 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat iddiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası tərəfindən 2019-cu ildə Süleymanov Rüfət Hikmət oğluna verilmiş C-051236 nömrəli bakalavr diplomu və əlavəsi iddiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 248 nömrəli tam orta məktəbin IX sinzdə fəaliyyət göstərən qızılı qrupun XII sinfini 2015-ci ildə bitmiş Vəliyev Amid Rəhim oğluna verilmiş A-426285 nömrəli attestat blankı iddiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 104 nömrəli tam orta məktəbin IX sinfini 2020-ci ildə bitmiş Həsənov Mehəmmədəli Əmran oğluna verilmiş C-357935 nömrəli ümumi orta təhsil haqqında attestat iddiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 247 nömrəli tam orta məktəbi 2011-ci ildə bitmiş Nəzərli Cabir Qadir oğluna verilmiş A-012704 nömrəli attestat iddiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 171 nömrəli tam orta məktəbi 1993-ci ildə bitmiş Nazimova Yevangeline Lvovnaya verilmiş A-175395 nömrəli attestat iddiyi üçün etibarsız sayılır.

Yevlax rayon Nərimanabad kənd tam orta məktəbi 1998-ci ildə bitmiş Qurbanov Samir Taryel oğluna verilmiş 397399 nömrəli attestat iddiyi üçün etibarsız sayılır.

Göygöl şəhər 3 nömrəli tam orta məktəbi 1997-ci ildə bitmiş Cəfərov Saqif Fərman oğluna verilmiş A-037974 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat iddiyi üçün etibarsız sayılır.

Kürdəmir rayon Muradxan kənd tam orta məktəbi 2010-ci ildə bitmiş Səlimov Kamran Zəbib oğluna verilmiş A-019273 nömrəli ümumi orta təhsil haqqında şəhadətnamə iddiyi üçün etibarsız sayılır.

Tərtər şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbi 1986-ci ildə bitmiş Həşimova Aybeniz Qabil qızına verilmiş 156342 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat iddiyi üçün etibarsız sayılır.

Tərtər şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbi 1986-ci ildə bitmiş Həşimova Aybeniz Qabil qızına verilmiş 156342 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat iddiyi üçün etibarsız sayılır.

Şəki Dövlət Texniki Koleci tərəfindən 2012-ci ildə Korimov Hümmət Həsən oğluna verilmiş AA-010510 nömrəli diplom iddiyi üçün etibarsız sayılır.

Ağdaş rayon Kotavən kənd tam orta məktəbi 1997-ci ildə bitmiş Səmədov Vasib Vaqif oğluna verilmiş A-185018 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat iddiyi üçün etibarsız sayılır.

Ağstafa rayon Zəlimxan kənd tam orta məktəbin IX sinfini 2005-ci ildə bitmiş Abdullayev Vasif Vahid oğluna verilmiş A-157261 nömrəli attestat iddiyi üçün etibarsız sayılır.

Ağstafa rayon Köçəşgər kənd 1 nömrəli tam orta məktəbin IX sinfini 1994-cü ildə bitmiş Rzayeva Sabina Rza qızına verilmiş 187 nömrəli şəhadətnamə iddiyi üçün etibarsız sayılır.

Şamaxı rayon Qızıneydan kənd tam orta məktəbin IX sinfini 2008-ci ildə bitmiş Həmidova Aysel Saləh qızına verilmiş A-735793 nömrəli şəhadətnamə iddiyi üçün etibarsız sayılır.

Gəncə şəhər İsmət Qayıbov adına 1 nömrəli tam orta məktəbi 1994-cü ildə bitmiş Hüseynov Samir Faiq oğluna verilmiş A-298791 nömrəli attestat iddiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 104 nömrəli tam orta məktəbi 2017-ci ildə bitmiş Həsənov Sonən Vaqif oğluna verilmiş E-014395 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat iddiyi üçün etibarsız sayılır.

Naxçıvan şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbin IX sinfini 2006-ci ildə bitmiş Novruzova Fatma Səyyub

qızına verilmiş A-279223 nömrəli ümumi orta təhsil haqqında attestat iddiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan İnşaat Mühəndisləri İnstytutu tərəfindən 1989-cu ildə Muxtarov Cəfər Məhərrəm oğluna verilmiş TB-I-090043 nömrəli diplom iddiyi üçün etibarsız sayılır.

Tovuz rayon Əlibəyli kənd tam orta məktəbi 1998-ci ildə bitmiş Yusifova Sahibə Teyyub qızına verilmiş B-563278 nömrəli şəhadətnamə iddiyi üçün etibarsız sayılır.

Cəlilabad rayon Ocaqlı kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi 2011-ci ildə bitmiş Abasov Rahiq Əsgər oğluna verilmiş A-044290 nömrəli attestat iddiyi üçün etibarsız sayılır.

Cəlilabad rayon Ləkin kənd tam orta məktəbi 2008-ci ildə bitmiş Abasov Rahiq Əsgər oğluna verilmiş B-518782 nömrəli attestat iddiyi üçün etibarsız sayılır.

Saath rayon Nərimankənd kənd tam orta məktəbi 2007-ci ildə bitmiş Şükürov Feyzulla Xeyrulla oğluna verilmiş B-439240 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat iddiyi üçün etibarsız sayılır.

Bərdə Pambıqılıq Texnikumu (indiki Bərdə Dövlət İdarəetmə və Texnologiya Koleci) tərəfindən 1990-ci ildə İbrahimova Mehrəban Bəylər qızına verilmiş AT-I-571609 nömrəli diplom iddiyi üçün etibarsız sayılır.

Samux rayon Seyidlər kənd tam orta məktəbi 2011-ci ildə bitmiş Suleymanova (Ələsgərova) Şövkət Qafar qızına verilmiş AN-065338 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat iddiyi üçün etibarsız sayılır.

Samux rayon Qarayeri qəsəbə 1 nömrəli məktəb-liseyi 2011-ci ildə bitmiş Abbasov Rəşad Rəşid oğluna verilmiş AN-065249 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat iddiyi üçün etibarsız sayılır.

Zəngilan rayon 26 nömrəli tam orta məktəb 2008-ci ildə bitmiş Mehraliyeva Tünzalə Ehtiram qızına verilmiş B-558242 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat iddiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan İnşaat Mühəndisləri İnstytutu tərəfindən 1992-ci ildə Şabanov Ərəstun Veyşəl

ogluna verilmiş FB-I-090710 nömrəli diplom iddiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Kooperasiya Universiteti tərəfindən 2018-ci ildə Şəkerov Firudin İlqar oğluna verilmiş C-018430 nömrəli bakalavr diplomu iddiyi üçün etibarsız sayılır.

Cəbrayıl rayon Yuxarı Mərcanlı kənd tam orta məktəbi 2002-ci ildə bitmiş Qarayev Nemat Həbib oğluna verilmiş A-638235 nömrəli attestat iddiyi üç

